

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกร
ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ภาวิณี ศรีทองแท้

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กรกฎาคม 2558

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกร
ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ภาวิณี ศรีทองแท้

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กรกฎาคม 2558

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกถ่ายของเกษตรกร
ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ภาวิณี ศรีทองแท้

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.อารีย์ เชื้อเมืองพาน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รศ.ดร.ชเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.ชเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รศ.ดร.นิสิต พันธมิตร)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.นิสิต พันธมิตร)

7 กรกฎาคม 2558

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของ รศ.ดร. ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนในทุกๆด้านอย่างดียิ่ง รวมถึงการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.อารีย์ เชื้อเมืองพาน ประธานกรรมการค้นคว้าแบบอิสระ และขอขอบพระคุณ รศ.ดร. นิสิต พันธมิตร กรรมการการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าต่อการศึกษา พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆที่เกิดขึ้น อันส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ขอขอบคุณข้าราชการ เจ้าหน้าที่ตลอดจนบรรณารักษ์ห้องสมุด ของคณะเศรษฐศาสตร์ ที่ได้คำแนะนำช่วยเหลือบริการประสานงานด้านต่างๆเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณคุณวิสูตร เจริญเมืองมูล เกษตรอำเภอฟัวว คุณสุรพล มณีวรรณ และคุณปรีชา หัตถะภาสุ เจ้าหน้าที่งานการเกษตรอำเภอฟัวว ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลของเกษตรในเขตพื้นที่อำเภอฟัวว

ขอขอบคุณผู้ใหญ่บ้านในแต่ละตำบลที่ได้ให้ความช่วยเหลือเก็บแบบสอบถามและเกษตรกรทุกท่านที่ได้ตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคุณพ่อภักดิ์และคุณแม่ณงลัภย์รวมถึงญาติพี่น้องที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญจนประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้และขอบคุณเพื่อนๆทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจอันมีค่ายิ่งตลอดการศึกษาครั้งนี้

หากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ จะเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้หนึ่งผู้ใดก็ตาม ผู้เขียนขอขอบคุณดีทั้งหลายให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านในส่วนของความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่างๆผู้เขียนขออ้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ภาวิณี ศรีทองแท้

ทำการเกษตรส่วนใหญ่จะ 10-20 ปี ร้อยละ 56.6 และนอกจากนี้ ส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมประชุม/อบรม การปลูกลำไยมากที่สุดคือ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 44.4

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพในการปลูกลำไย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดมีผลต่อโอกาสที่ ตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.56 รองลงมา ได้แก่ ระบบขนส่ง ราคาลำไย ขนาดพื้นที่ทำการปลูกลำไย ตลาดรองรับสินค้าลำไย สารเร่งลำไยในฤดู ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ มีผลต่อ โอกาสที่จะตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 34-38 ตามลำดับ ส่วนการชักชวนหรือแนะนำ จากคนใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว เพื่อน ฯลฯ เพศของเกษตรกร จำนวนแรงงานในการปลูกลำไย โดยปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่เกษตรกรตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 21-29 นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนเงินลงทุนมีผลต่อโอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 18.84

นอกจากนี้ยังพบปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรในแต่ละด้านดังนี้คือ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านต้นทุน ปัญหาด้านตลาด และปัญหาด้านภาวะเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรได้มี ข้อเสนอแนะต่างๆ ได้แก่ รัฐบาลควรกำหนดราคาลำไยให้มีความแน่นอนไม่ผันผวนมากจนเกินไป และรัฐบาลควรเข้ามาควบคุมราคารับซื้อและสารเคมีให้มีราคาไม่สูงมากจนเกินไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Factors Affecting the Longan Production Decision of Farmers in Phrao District, Chiang Mai Province	
Author	Miss Pavinee Srithongthae	
Degree	Master of Economics	
Advisory Committee	Assoc.Prof.Dr.Thaneth Sriwichailamphan	Advisor
	Assoc.Prof.Dr. Nisit Panthamit	Co-advisor

ABSTRACT

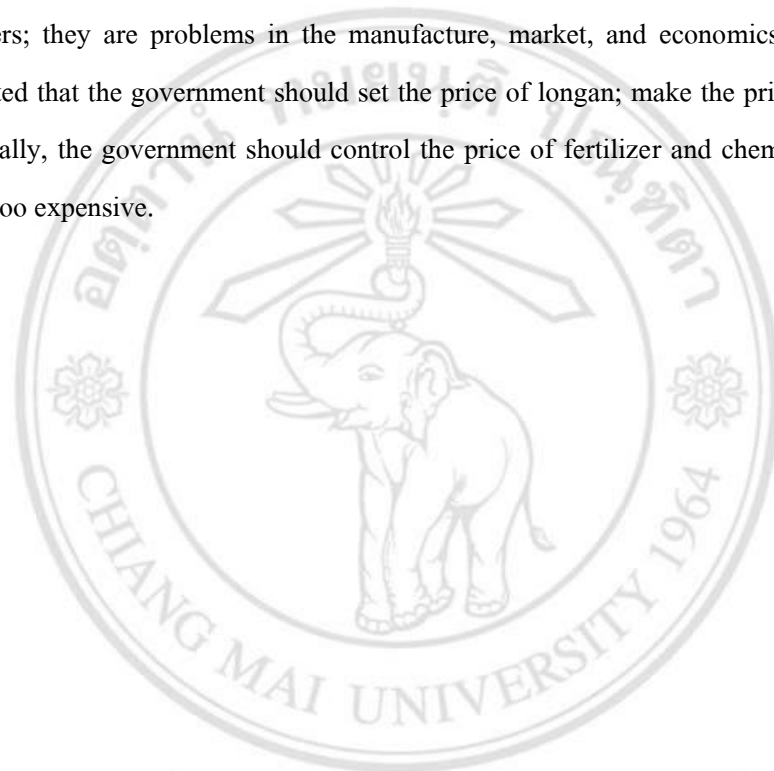
This research aims to study the factors that influence the farmers to plant the longan and study the problems and suggestions in planting longan of the farmers in Phrao, Chiangmai. The data collections are collected from 500 sampled farmers in Phrao, Chiangmai by using the questionnaires. Descriptive statistics and Logit model with Maximum likelihood Estimates are applied in the analysis of this study.

As a results, mostly farmers (88.4%) are male with age 56-65 years old (53.2%), primary school education (36.2%), being married (91.6%), and being Buddhism (87.1%). The farmers earn the average of family income around 151,692 baths per year and other incomes around 35,715 baths per year. Moreover, mostly sampled farmers have agricultural areas 5-10 hectares (37.2%), living areas and others are less than 5 hectares. In family member case, the majority of sampled farmers have 2-4 people in their families (70.8%), followed by 3 working members in each family (63.8%). The farmers have experience in farming for 10-20 years (56.6%) and take part in the meeting of training to plant the longan maximum 2-3 times (44.4%).

The researcher found that the experience in planting the longan is the most significant factor to lead the farmers in planting more longan (46.56%), followed by the transportation, the

price, the area for the planting, the market for selling longan, and the catalyst. These factors influence farmers to plant more longan 34-38% in orders. Plus, the persuasion and suggestion from close people such as, family members and friends, or even other factors like gender and the number of working people cause the farmers to plant more longan 21-29%. Lastly, the money for investment is the least important factor for the farmers in decision of planting the longan(18.84%).

Furthermore, the researcher discovered the problems and obstacles in planting the longan from the farmers; they are problems in the manufacture, market, and economics. However, the farmers suggested that the government should set the price of longan; make the price not to be too fluctuating. Finally, the government should control the price of fertilizer and chemicals; make the price not to be too expensive.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตและวิธีวิจัย	5
1.5 นิยามคำศัพท์	6
บทที่ 2 กรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
2.3 กรอบแนวความคิด	24

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	25
3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	25
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	27
3.4 วิธีการศึกษา	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไป	33
4.2 พฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกลำไย	47
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย	57
4.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการปลูกลำไยของเกษตรกร	63
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	70
5.1 สรุปผลการวิจัย	71
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	73
5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป	74

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	75
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ Logit Model	78
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	83
ประวัติผู้เขียน	90

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 ปริมาณการผลิต	1
ตารางที่ 1.2 สถิติปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยแช่เย็นแช่แข็งและกระป๋อง	2
ตารางที่ 1.3 พื้นที่เพาะปลูกลำไยที่สำคัญ จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2556	3
ตารางที่ 1.4 การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	4
ตารางที่ 2.1 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย	19
ตารางที่ 2.2 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกลำไยและแบบจำลองโลจิสติก	21
ตารางที่ 3.1 แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอัตราส่วนในพื้นที่อำเภอพร้าว	27
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามเพศ	34
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามอายุ	35
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามระดับการศึกษา	36
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกสถานภาพสมรส	37
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกศาสนา	37
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามรายได้เฉลี่ย	39
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามรายได้เสริม	40
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามพื้นที่ทางการเกษตร	41
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย	42
ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามพื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ	43
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามจำนวนสมาชิก	44

ในกรอบคร่าว

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.12	แสดงจำนวนผู้ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามจำนวนแรงงาน ในครอบครัว	45
ตารางที่ 4.13	แสดงจำนวนผู้ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำการเกษตร	46
ตารางที่ 4.14	แสดงถึงจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย ของผู้ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย	47
ตารางที่ 4.15	แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามการเคย ปลูกของเกษตรกร	48
ตารางที่ 4.16	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามชนิดพันธุ์	48
ตารางที่ 4.17	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามสาเหตุที่ปลูกลำไยของเกษตรกร	49
ตารางที่ 4.18	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามจำนวนคนงานเก็บเกี่ยวผลผลิต	50
ตารางที่ 4.19	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามบุคคลที่มีส่วนร่วมทำงาน	50
ตารางที่ 4.20	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต	51
ตารางที่ 4.21	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามการจ้างงาน	51
ตารางที่ 4.22	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามวิธีการจ้างงาน	52
ตารางที่ 4.23	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามต้นทุนในการจ้างแรงงาน	53
ตารางที่ 4.24	แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามจำนวนเงินลงทุน	53
ตารางที่ 4.25	แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตาม ความพึงพอใจในการปลูก	54
ตารางที่ 4.26	แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามปัจจัยที่มีความสำคัญ	55
ตารางที่ 4.27	แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามรายได้การปลูกลำไย มากกว่าปลูกพืชชนิดอื่น	56

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามการตัดสินใจปลูก ลำไยในอนาคต	57
ตารางที่ 4.29 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์	61
ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับปัญหาด้านการผลิตลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	64
ตารางที่ 4.31 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับปัญหาด้านต้นทุนในการผลิตลำไยของ เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	65
ตารางที่ 4.32 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจในการ ผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	66
ตารางที่ 4.33 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับปัญหาด้านการตลาด	67
ตารางที่ 4.34 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับปัญหาโดยรวม	68

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 เส้นอุปทานของบุคคล	9
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการศึกษา	24

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพทั้งในด้านการผลิตและการส่งออกไม้ผลนานาชนิด เนื่องจากมีสภาพพื้นที่และภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการปลูกพืชไม้ผล เช่น ลำไย สับปะรด ทูเรียน เงาะ และ มังคุด เป็นต้น ลำไยถือได้ว่าเป็นไม้ผลที่นับได้ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญเนื่องจากมีมูลค่าการส่งออกหลายพันล้านบาท สถานการณ์การผลิตลำไย ปี 2550-2556 เฉลี่ยปีละ 658,281 ตัน โดยปี 2556 มีผลผลิต 861,926 ตัน แหล่งผลิตที่สำคัญได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ปริมาณร้อยละ 67 ของผลผลิตทั้งประเทศรองลงมาได้แก่ เชียงราย พะเยา จันทบุรี

ตารางที่ 1.1 ปริมาณการผลิตลำไย

ปี	ปริมาณ (ตัน)
2550	495,000
2551	476,900
2552	623,030
2553	525,230
2554	772,100
2555	853,780
2556	861,926

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2556)

ผลผลิตออกสู่ตลาดเดือน มิถุนายน-กันยายน การส่งออกในปี 2549 ไทยส่งออกลำไยสดแช่แข็ง แห้ง และผลิตภัณฑ์ มีปริมาณรวมทั้งสิ้น 2,087,814 ตัน มูลค่า 4,128 ล้านบาท แบ่งเป็น ลำไยสดแช่แข็ง 118,790 ตัน มูลค่า 2,099 ล้านบาท ลำไยสดแช่แข็ง ถังลำไยสดแช่แข็ง 349 ตัน มูลค่า 21 ล้านบาท ลำไยแห้ง 78,363 ตัน มูลค่า 1,605 ล้านบาทและลำไยกระป๋อง 11,279 ตัน มูลค่า 403 ล้านบาท

ในปี 2550 (ม.ค.-ก.ย.) ไทยส่งออกลำไยสดแช่เย็น แช่แข็ง แห้ง และผลิตภัณฑ์ มีปริมาณรวมทั้งสิ้น 194,224 ตัน มูลค่า 3,261 ล้านบาท แบ่งเป็น ลำไยสดแช่แข็ง 130,730 ตัน มูลค่า 2,003 ล้านบาท ลำไยสดแช่แข็ง 229 ตัน มูลค่า 18 ล้านบาท ลำไยแห้ง 55,192 ตัน มูลค่า 954 ล้านบาท และลำไยกระป๋อง 8,003 ตัน มูลค่า 286 ล้านบาท

ตารางที่ 1.2 สถิติปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยแช่เย็นแช่แข็งและกระป๋อง

ประเภท	2549		2549 (ม.ค.-ก.ย.)		2550 (ม.ค.-ก.ย.)		Δ 2550/2549 (ม.ค.-ก.ย.)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ลำไยสดแช่เย็น	118,790	2,099.65	83,998	1,539.85	130,730	2,002.79	55.63	30.06
ลำไยสดแช่แข็ง	349	20.93	292	17.46	290	17.67	2.40	1.44
ลำไยแห้ง	78,363	1,604.82	64,780	1,291.44	55,192	954.34	-14.40	-26.10
ลำไยกระป๋อง	11,279	402.92	7,726	276.27	8,003	286.35	3.59	3.65
รวม	208,781	4,128.32	156,796	3,125.02	194,224	3,261.15	23.87	4.30

ที่มา: กรมศุลกากร

ทั้งนี้ประเทศที่สามารถผลิตลำไยได้คือ ไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนามและไต้หวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศจีนถือ ได้ว่าเป็นประเทศคู่แข่งและคู่แข่งในเรื่องลำไยที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย (ปกานนท์ ภู่อี่ยม, 2545)

ในอดีตเกษตรกรภาคเหนือเคยมีรายได้จากการขายลำไยได้เงินจำนวนมาก จนถึงกับเปลี่ยนแปลงพื้นที่นา และพื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆ ให้กลายเป็นสวนลำไยอย่างกว้างขวาง ซึ่งราคาลำไยสดราคาอยู่ที่ประมาณ 30-40 บาทต่อกิโลกรัม แต่ราคาดังกล่าวนี้นั้นทรงตัวอยู่ได้เพียง 3-5 ปี เนื่องจากปัญหา Over supply หรือ ความไม่สมดุลของปริมาณผลผลิตกับความต้องการของตลาด เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ราคาลำไยตกต่ำ ในปัจจุบันเกษตรกรยังต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่

เปลี่ยนแปลง ทำให้ได้ผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพและได้ปริมาณผลผลิตที่ลดลง ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าว แต่ปริมาณการปลูกลำไยก็มีจำนวนมากขึ้น

โดยส่วนใหญ่เกษตรกรที่นิยมปลูกลำไยนั้นจะอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะ 8 จังหวัด ภาคเหนือได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา น่าน เชียงราย ตาก และแพร่ โดยพื้นที่เพาะปลูก ลำไยปี 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 316,143 ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผล 300,716 ไร่ และแยกเป็นพื้นที่ให้ผลใน ฤดูกาลผลิต จำนวน 230,486 ไร่ และพื้นที่ให้ผลนอกฤดูกาลผลิต จำนวน 70,230 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญ คือ อำเภอจอมทอง พัวัว สันป่าตอง สารภี และดอยหล่อ (งานส่งเสริมการผลิตไม้ผลกลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่, 2556)

ตารางที่ 1.3 พื้นที่เพาะปลูกลำไยที่สำคัญ จังหวัดเชียงใหม่ปี 2556

อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
จอมทอง	56,932	55,680	1,091	60,747
พัวัว	34,303	33,031	986	32,569
สันป่าตอง	27,291	26,071	966	25,185
สารภี	26,883	26,717	968	25,862
ดอยหล่อ	24,552	24,250	1,003	24,323
รวม	169,961	165,749	5,014	168,686

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (2556)

ในอำเภอพัวัว ถือได้ว่ามีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 105,098 ไร่ มีครัวเรือนประกอบอาชีพปลูก พืชเศรษฐกิจ (ไม้ผล) จำนวน 6,562 ครัวเรือน มีการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญแยกได้ดังนี้

ตารางที่ 1.4 การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวนครัวเรือนที่ปลูก
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	2,188	486
ถั่วเหลืองฤดูแล้ง	1,861	538
มะม่วง	9,492	1,259
ลำไย	34,394	4,279
รวม	47,935	6,562

ที่มา: สำนักงานการเกษตรอำเภอพร้าว (2556)

จากตาราง พืชไม้ผลในพื้นที่อำเภอพร้าวเกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมปลูกลำไยมากกว่าปลูกพืชไม้ผลชนิดอื่น และลำไยถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอพร้าว

ดังนั้นจากความสำคัญข้างต้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยต่างๆมีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่อย่างไร โดยอะไรที่ทำให้ตัดสินใจปลูกลำไยอยู่ถึงแม้จะต้องเผชิญกับราคาที่ตกต่ำและสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง และศึกษากลุ่มเกษตรกรที่ไม่ปลูกลำไยว่ามีสาเหตุมาจากอะไรบ้างที่ไม่ตัดสินใจปลูก และทำไมพืชเศรษฐกิจของอำเภอพร้าวเกษตรกรถึงนิยมปลูกลำไย โดยเหตุผลที่เลือกศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว เนื่องจากอำเภอพร้าวมีกลุ่มเกษตรกรในการปลูกลำไยที่มีจำนวนครัวเรือนที่ปลูกมากกว่าพืชไม้ผลชนิดอื่น จากการศึกษาสามารถเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรรายต่อไปที่จะทำอาชีพนี้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของเกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) ทำให้ทราบถึงว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมและทัศนคติของเกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ปลูกลำไย
- 3) ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจปลูกลำไยและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่ได้รับจากการตัดสินใจปลูกลำไย
- 4) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรรายต่อไปที่จะทำอาชีพนี้อีกด้วย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่เขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ตัดสินใจปลูกลำไยและผู้ที่ไม่ตัดสินใจปลูกลำไย

1) ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่คือ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ศึกษาจากผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจเฉพาะเกษตรกรที่ปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ถั่วแดง มะม่วง และลำไย โดยอ้างอิงจากข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอพร้าว ซึ่งระบุว่า จำนวนปลูกพืชเศรษฐกิจทั้งหมด 6,562 ครัวเรือน โดยเกษตรกรที่ปลูกลำไยจำนวน 4,279 ครัวเรือน และเกษตรกรที่ไม่ปลูกลำไยอีกจำนวน 2,283 ครัวเรือน

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ศึกษาพฤติกรรมของเกษตรกรที่มีต่อการตัดสินใจปลูกลำไยและไม่ตัดสินใจปลูกลำไย ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปลูกลำไย โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาจากการเก็บแบบสอบถามซึ่งสอบถามจากเกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ปลูกลำไย โดยจะดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน 2558

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

เกษตรกร หมายถึง กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ได้ปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

พืชเศรษฐกิจ หมายถึงพืชที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต มีลักษณะเด่นทางการค้า สามารถนำไปบริโภคโดยเป็นอาหารที่ให้วิตามิน แร่ธาตุ และเป็นแหล่งพลังงานของมนุษย์และสัตว์ อีกทั้งสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และประกอบเป็นอาชีพได้ โดยพืชเศรษฐกิจ(ไม้ผล)ในเขตอำเภอพร้าว คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลืองฤดูแล้ง มะม่วง และลำไย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกถ่ายของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสาร รายงานวิจัย รวมทั้งทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาแสดงไว้ในบทนี้ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีอุปทานสินค้าเกษตร

2.1.2 ทฤษฎีการประมาณค่าแบบจำลองถดถอยที่มีตัวแปรตามเป็นตัวแปรหุ่น

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Decision-Making)

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในระบบเศรษฐกิจเสรีนิยมจะถูกกำหนดโดยอิสระจากอำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ ซึ่งแสดงอยู่ในรูปของอุปสงค์และอำนาจต่อรองของผู้ขายอยู่ในรูปอุปทาน ทั้งภาคเอกชนและรัฐบาลต้องพิจารณาจากราคาตลาดว่า ผู้ผลิตควรจะผลิตสินค้าอะไร ผลิตอย่างไร และจำหน่ายที่ไหน อย่างไร ราคาจึงมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดอุปทานเกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตร

2.1.1 ทฤษฎีอุปทานสินค้าเกษตร

อุปทานของสำนักนี้โอคลาสติก

ตามแนวคิดของสำนักนี้โอคลาสติก ผู้ผลิตสินค้าเพื่อขายโดยมีเป้าหมายในการผลิตคือแสวงหาผลกำไรสูงสุดนั้น ปริมาณผลผลิตจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หรือตัวแปรราคาสินค้านั้น ราคาสินค้าอื่นต้นทุนการผลิตหรือราคาปัจจัย เทคโนโลยีในการผลิต และการคาดการณ์ทางด้านราคา สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตกับตัวแปรต่างๆ หรือเรียกว่า “ซัพพลายฟังก์ชัน” (Supply Function) ได้ดังนี้ (อ้างอิงใน ประสงค์ เนตยารักษ์, 2550)

$$Q^a = f(P^a, P^o, C, T, E)$$

โดยที่ Q^a = ปริมาณผลผลิตสินค้า a

P^a = ราคาสินค้า a ถ้าราคาสูงขึ้น ผู้ผลิตจะผลิตสินค้า a มากขึ้น เพราะได้กำไรมากขึ้น ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตสินค้า a กับราคาสินค้า a จึงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

P^o = ราคาสินค้าอื่น แยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณีคือ กรณีที่ 1 เป็นกรณีที่แย่งปัจจัยการผลิตกับสินค้า a กล่าวคือ ถ้าราคาสินค้าอื่น (P^o) เพิ่มขึ้น ผู้ผลิตจะจัดทรัพยากรที่มีอยู่มาผลิตสินค้านี้มากขึ้น จะมีทรัพยากรเหลือผลิตสินค้า a น้อยลง เป็นผลให้ปริมาณผลผลิตสินค้า a ลดลงด้วย ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตสินค้า a กับราคาสินค้าอื่น จึงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน กรณีที่ 2 เป็นกรณีผลิตสินค้าได้ร่วมกัน เช่น ปุ๋ยฝ้ายกับเมล็ดฝ้าย ถ้าราคาปุ๋ยฝ้ายเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตผลิตปุ๋ยฝ้ายมากขึ้น ก็จะผลิตเมล็ดฝ้ายได้เพิ่มขึ้นด้วย ฉะนั้น ความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้จึงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

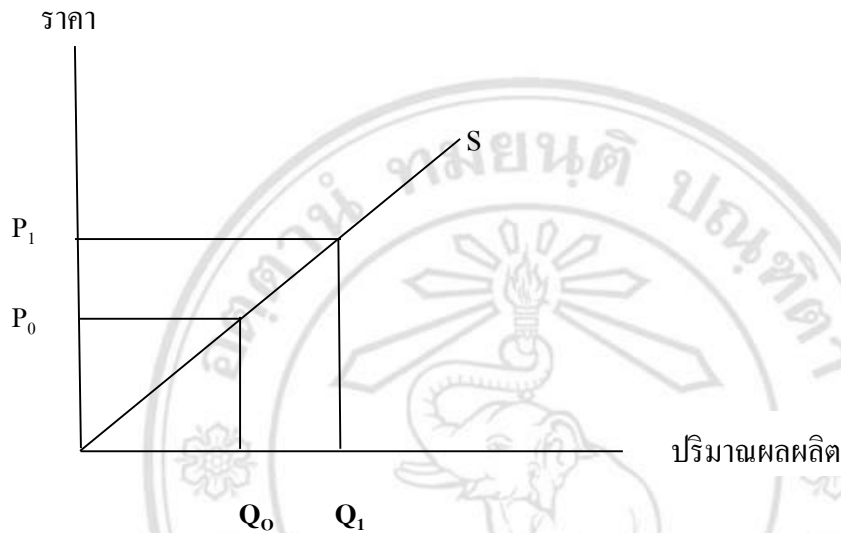
C = ต้นทุนการผลิตหรือราคาปัจจัยการผลิต ถ้าต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นผู้ผลิตจะได้กำไรน้อยลงก็จะผลิตสินค้า a น้อยลง แต่ถ้าต้นทุนการผลิตลดลง ผู้ผลิตจะได้กำไรมากขึ้นก็จะผลิตสินค้า a เพิ่มขึ้น ฉะนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตสินค้า a กับต้นทุนการผลิตจึงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม

T = ระดับเทคโนโลยีในการผลิต ถ้าเทคนิคการผลิตเจริญก้าวหน้าขึ้น โดยผู้ผลิตใช้ปัจจัยการผลิตจำนวนเท่าเดิม จะผลิตสินค้าได้ปริมาณมากขึ้น ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยจะลดลง ทำให้ผู้ผลิตได้กำไรมากขึ้น ซึ่งก็จะผลิตสินค้านี้มากขึ้น ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตกับระดับเทคโนโลยีในการผลิตจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

E = การคาดการณ์ทางด้านราคา ถ้าผู้ผลิตคาดการณ์ว่าราคาสินค้า a จะเพิ่มขึ้นก็จะผลิตสินค้า a เพิ่มขึ้น ฉะนั้นจึงมีความสัมพันธ์กับปริมาณผลผลิต โดยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

เนื่องจากปริมาณผลผลิตขึ้นอยู่กับตัวแปรต่างๆ หลายตัว และตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทั้งในทางบวกและลบกับปริมาณผลผลิต ทำให้การคาดการณ์ปริมาณผลผลิตว่าจะเปลี่ยนแปลงไป

อย่างไร ถ้าตัวแปรต่างๆเปลี่ยนแปลงไป มีความยุ่งยากมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ง่ายแก่การวิเคราะห์ สามารถทำได้โดยกำหนดให้ปัจจัยต่างๆ เปลี่ยนแปลงทีละตัวโดยสมมุติให้ตัวแปรตัวอื่นๆ คงที่ เช่น ถ้าจะพิจารณาเฉพาะการเปลี่ยนแปลงปริมาณผลผลิตเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า นั้นเท่านั้น สามารถเขียนชัฟพลายฟังก์ชันใหม่ได้คือ $Q^s = f(P^s)$ และเขียนรูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตกับราคาได้ตามภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 เส้นอุปทานของบุคคล

จากภาพที่ 2.1 เส้น S เป็นเส้นอุปทานของผู้ผลิตรายเดียว แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างราคากับปริมาณผลผลิต เช่น ราคา P_0 ผู้ผลิตจะผลิตสินค้าหรือเสนอขายสินค้า Q_0 ถ้าราคาเพิ่มขึ้นเป็น P_1 ผู้ผลิตจะเสนอขายสินค้าหรือผลิตเพิ่มขึ้นเป็น Q_1

การศึกษาอุปทานสินค้าเกษตร

ในการศึกษาอุปทานสำหรับสินค้าเกษตร พบว่าปัจจุบันได้มีการสร้างหรือพัฒนาสมการหรือฟังก์ชันอุปทานสินค้าเกษตรหลายรูปแบบ โดยมีทั้งฟังก์ชันอุปทานพื้นฐาน ฟังก์ชันอุปทานอย่างง่าย และฟังก์ชันที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ซึ่งในที่นี้จะนำมาอธิบายเพียงบางรูปแบบฟังก์ชันที่สำคัญ ดังนี้

1. ฟังก์ชันอุปทานพื้นฐาน

$$Q_t^* = a + bP_t^* + cZ_t + u_t$$

โดยที่ Q_t^* = ปริมาณผลผลิตที่ตั้งใจจะผลิตในปีที่ t

P_t^* = ราคาที่คาดการณ์ว่าจะขายผลิตได้ในปีที่ t

Z_t = ปัจจัยต่างๆที่ทำให้เส้นอุปทานเคลื่อนย้ายเส้น (Supply Shifters)

เช่น ราคาผลผลิต ราคาปัจจัย และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี เป็นต้น

u_t = Disturbance Term

a,b และ c = ค่าคงที่ต่างๆ

2. ฟังก์ชันอุปทานอย่างง่าย

$$A_t^* = a + bP_t^* + cT + u_t$$

โดยที่

A_t^* = พื้นที่เพาะปลูกที่เกษตรกรตั้งใจจะใช้เพาะปลูกในปีที่ t

T = ตัวแปรด้านเวลาใช้แทนการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

แบบจำลองนี้ใช้ A_t^* แทน Q_t^* ในแบบจำลองพื้นฐานเพราะ Q_t^* ไม่สามารถเก็บข้อมูลมาทดสอบ A_t^* ถึงแม้จะเป็นพื้นที่เพาะปลูกที่เกษตรกรตั้งใจจะใช้เพาะปลูกในปีที่ t ก็สามารถใช้พื้นที่เพาะปลูกจริง (A_t) แทนได้ เพราะจะไม่ถูกรบกวนจากปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ โดยเกษตรกรตั้งใจจะใช้พื้นที่เพาะปลูกเท่าไร ก็จะใช้จริงเท่านั้น และถึงแม้จะเพาะปลูกไปแล้วเกิดฝนแล้ง หรือน้ำท่วม พื้นที่เพาะปลูกก็ยังเท่าเดิม ซึ่งแตกต่างจากปริมาณผลผลิตในปีที่ t (Q_t) ไม่สามารถใช้แทน Q_t^* ได้เพราะปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้จริง อาจจะแตกต่างจากที่ตั้งใจจะผลิตมากได้ เพราะถูกรบกวนจากปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ถ้าราคาสินค้าชนิดนี้ดี เกษตรกรตั้งใจจะผลิตให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยใส่ปัจจัยต่างๆเข้าไปมากขึ้น แต่เกิดสภาวะฝนแล้ง ทำให้ผลผลิตเสียหายมาก ปริมาณผลผลิตได้จริงอาจลดลงมากกว่าที่ตั้งใจจะผลิตเพิ่มขึ้น เป็นต้น

2.1.2 ทฤษฎีการประมาณค่าแบบจำลองถดถอยที่มีตัวแปรตามเป็นตัวแปรหุ่น

ทฤษฎีการประมาณค่าแบบจำลองถดถอยที่มีตัวแปรตามเป็นตัวแปรหุ่น (Estimation of Regression Models with Dummy Dependent Variables)

ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สมการถดถอยนั้นในบางลักษณะจะพบว่าตัวแปรตาม (dependent variable) จะมีลักษณะเป็นตัวแปรแบบไม่ต่อเนื่องหรือเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ (qualitative) ซึ่งประกอบด้วย 2 ทางเลือก หรือมากกว่า เช่น การเลือกตั้ง การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร การเข้าเป็นสมาชิก สหกรณ์การเกษตรของเกษตรกร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน

เกษตรกร การเลือกวิถีเดินทางไปทำงานว่าเป็นทางรถเมล์ รถไฟ รถยนต์ หรือจักรยาน เป็นต้น แบบจำลองที่มีตัวแปรตามเป็นลักษณะเช่นนี้ สามารถจะใช้วิธีการประมาณค่าได้ 3 วิธี คือ (1)แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้น (linear probability model) (2) แบบจำลองโพรบิต (probit model) และ (3) แบบจำลองโลจิต (logit model)

(1) แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้นตรง (The Linear Probability Model : LPM)

(อ้างอิงใน เรียงชัย ต้นสุชาติ, 2548)

แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้นตรงเป็นแบบจำลองที่ใช้แนวคิดของการวิเคราะห์ถดถอย โดยที่ตัวแปรตามเป็นตัวแปรแบบ 2 ทางเลือกและมีค่า 0 กับ 1 จากแบบจำลองถดถอยอย่างง่าย

$$y_i = \beta_1 + \beta_2 x_i + u_i \tag{1.1}$$

เมื่อ X = รายได้ของครอบครัว

$Y = 1$ ถ้าครอบครัวมีบ้านของตนเอง

$= 0$ ถ้าครอบครัวไม่มีบ้านของตนเอง

จากสมการ (1) ตัวแปรตาม Y_i มีลักษณะเป็นสองทางเลือก โดยเป็นฟังก์ชันเชิงเส้นของตัวแปรอธิบาย x_i แบบจำลองนี้จึงเรียกว่า **แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้นตรง (The Linear Probability Model : LPM)** เนื่องจาก $E(Y_i | X_i)$ คือค่าความน่าจะเป็นอย่างมีเงื่อนไขที่เหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นได้ เมื่อกำหนดค่า X_i มาให้คือ

$$P_i(Y_i = 1 | X_i)$$

สมมติ $E(u_i) = 0$ จะได้ว่า

$$E(Y_i | X_i) = \beta_1 + \beta_2 x_i \tag{1.2}$$

ให้ P_i คือ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์หนึ่ง ($Y_i = 1$)

$1 - P_i$ คือ ความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์ไม่เกิดขึ้น ($Y_i = 0$)

1.1. ปัญหาในการประมาณสมการความน่าจะเป็นเชิงเส้น (Problems in Estimation of LPM)

1) การแจกแจงของตัวคลาดเคลื่อนไม่เป็นปกติ (Nonnormality of Disturbance (u_i))

ถึงแม้ในการประมาณด้วยวิธี OLS จะไม่ต้องใช้ข้อสมมติฐานเกี่ยวกับการแจกแจงแบบปกติของ u_i แต่อย่างไรก็ตามในการลงความเห็นในเชิงสถิติ เช่น การทดสอบสมมติฐาน t หรือ F ฯลฯ ยังคงมีความจำเป็นต้องใช้สมมติฐานเกี่ยวกับการแจกแจงแบบปกติของ u_i นี้จะไม่เป็นจริงต่อไปสำหรับกรณี

แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้น (LPM) เนื่องจากเช่นเดียวกับ Y_i คือ u_i จะมีเพียง 2 ค่าเท่านั้น
พิจารณาสมการ (1)

$$u_i = Y_i - \beta_1 + \beta_2 x_i \quad (1.3)$$

สำหรับการกระจายของ u_i

เมื่อ	u_i	ความน่าจะเป็น
$Y_i = 1$	$u_i = 1 - \beta_1 - \beta_2 x_i$	$1 - P_i$
$Y_i = 0$	$u_i = -\beta_1 - \beta_2 x_i$	P_i

จะเห็นว่าเมื่อ Y_i มี 2 ค่า คือ 0 และ 1 ค่าของ u_i จะมีเพียง 2 ค่าเช่นกัน ดังนั้น u_i จึงไม่มีการแจกแจงแบบปกติ แต่เป็นการแจกแจงแบบเบอร์นูลลี (Bernoulli Distribution) ทำให้มีปัญหาการอนุมานค่าสถิติ คือไม่สามารถใช้สถิติ t และ F ได้ แต่ปัญหาดังกล่าวไม่รุนแรงมากนัก เนื่องจากในการประมาณค่าแบบจุดด้วยวิธี OLS ตัวประมาณค่าที่ได้ยังคงไม่เอนเอียง และเมื่อขนาดตัวอย่างใหญ่มากขึ้นจนอนันต์ตัวประมาณ OLS ที่ได้จะมีแนวโน้มที่จะมีการกระจายแบบปกติ ดังนั้นในขนาดตัวอย่างขนาดใหญ่ การอนุมานทางสถิติของ LPM จะยังคงสอดคล้องกับกระบวนการของ OLS ภายใต้สมมติฐานการแจกแจงแบบปกติของ u_i

2) ความแปรปรวนของตัวตลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedastic Variances of the Disturbances)

ถึงแม้ $E(u_i) = 0$ และ $E(u_i, u_j) = 0$ เมื่อ $i \neq j$ นั้นไม่ได้หมายความว่าตัวรบกวน u_i จะมีคุณสมบัติความแปรปรวนที่เท่ากัน (Homoscedastic) ในทางสถิติโดยทฤษฎีการแจกแจงแบบเบอร์นูลลีจะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ p และความแปรปรวนเท่ากับ $p(1-p)$ เมื่อ p คือความน่าจะเป็นของการที่เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าความแปรปรวนนั้นจะเป็นฟังก์ชันของค่าเฉลี่ย (p) สรุปว่า ความแปรปรวนของพจน์รบกวนนั้นจะไม่คงที่ (Heteroscedastic) และเมื่อพิจารณา u_i ที่กำหนดในสมการ (2) จะได้

u_i	ความน่าจะเป็น
$-\beta_1 - \beta_2 x_i$	$1 - P_i$
$1 - \beta_1 - \beta_2 x_i$	P_i
รวม	1

จากข้อสมมติที่ว่าพจน์ค่าความคลาดเคลื่อน u_i มีค่าเฉลี่ยเป็น 0 จะได้ว่า

$$\begin{aligned} \text{Var}(u_i) &= E [u_i - E(u_i)]^2 \\ &= E(u_i)^2 \end{aligned} \quad \text{จากข้อสมมติ } E(u_i) = 0 \quad (1.4)$$

ดังนั้น จากคำนิยามของความแปรปรวนที่ใช้กับพจน์ค่าความคลาดเคลื่อนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 จะได้ว่า

$$\begin{aligned} \text{Var}(u_i) &= (-\beta_1 - \beta_2 x_i)^2 (1 - P_i) + (1 - \beta_1 - \beta_2 x_i)^2 (P_i) \\ &= (-\beta_1 - \beta_2 x_i)^2 (1 - \beta_1 - \beta_2 x_i) + (1 - \beta_1 - \beta_2 x_i)^2 (\beta_1 + \beta_2 x_i) \\ &= (\beta_1 + \beta_2 x_i)(1 - \beta_1 - \beta_2 x_i) \end{aligned} \quad (1.5)$$

หรือ จากความจริงที่ว่า $E(Y_i | X_i) = \beta_1 + \beta_2 x_i = P_i$

$$\begin{aligned} \text{Var}(u_i) &= E(Y_i | X_i) [1 - E(Y_i | X_i)] \\ &= P_i (1 - P_i) \end{aligned} \quad (1.6)$$

จากสมการที่ (1.4) จะเห็นว่า $\text{Var}(u_i)$ ไม่คงที่ต่อเนื่องขึ้นอยู่กับค่าคาดหมายอย่างมีเงื่อนไขของ Y (Conditional Expected of Y) ซึ่งขึ้นอยู่กับค่า X_i ดังนั้นความแปรปรวนของ u_i จึงขึ้นอยู่กับ X_i ดังนั้นจึงเกิดปัญหาความแปรปรวนของตัวรบกวนไม่คงที่ กล่าวคือ เมื่อค่าสังเกตที่มีค่า P_i เข้าใกล้ 0 หรือ 1 จะมีค่าความแปรปรวนโดยเปรียบเทียบต่ำ ในขณะที่ค่าสังเกตที่มีค่า P_i เข้าใกล้ 0.5 จะมีความแปรปรวนที่สูงและจากการที่มีความแปรปรวนที่แตกต่างกันนี้จะมีผลทำให้ตัวประมาณค่า OLS ที่ได้ ถึงแม้จะไม่เอนเอียง แต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพและเนื่องจากความแปรปรวนของตัวประมาณค่าไม่ต่ำที่สุดจึงมีผลทำให้การทดสอบด้วยสถิติ t และ F มีความคลาดเคลื่อนที่ไม่น่าเชื่อถือ รวมถึงค่า R^2 ที่ได้ก็ไม่น่าเชื่อถือและไม่สามารถที่จะใช้เป็นดัชนีในการตัดสินใจได้อีก นอกจากนี้ตัวประมาณค่า σ^2

3) ปัญหา \hat{y}_i ออกนอกช่วง 0 และ 1 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ $0 \leq E(Y_i | X_i) \leq 1$

เนื่องจากแบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้นนี้เป็นแบบจำลองที่ไม่มีข้อจำกัดใดๆที่จะรับประกันได้ว่าค่าที่ถูกทำนายจะต้องตกอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ซึ่งโดยทฤษฎีแล้วความน่าจะเป็นอย่างมีเงื่อนไขของเหตุการณ์ Y ที่เกิดขึ้นเมื่อ X ถูกกำหนดมาให้หรือ $E(Y_i | X_i)$ ควรจะต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0 หรือ 1 สำหรับการแก้ปัญหาทำได้ดังนี้

3.1) ประมวล LPM โดยใช้วิธี OLS และพิจารณาว่าตัวประมาณ \hat{y}_i ที่ได้อยู่ระหว่าง 0-1 หรือไม่ ถ้าค่าที่ได้ไม่อยู่ช่วง 0-1 จะต้องตัดค่าที่เกินออกไปวิธีนี้เรียกว่า LPM ที่ไม่ถูกจำกัด (Unconstrain) หรือใช้วิธีกำหนดค่าให้

ถ้า $\hat{y}_i < 0$ กำหนดให้ $\hat{y}_i = 0$

$\hat{y}_i > 1$ กำหนดให้ $\hat{y}_i = 1$

วิธีนี้เรียกว่า วิธี LPM ที่ถูกตัดปลายหรือวิธี LPM ที่มีเงื่อนไขบังคับ (Truncated หรือ Constrained LPM) หรือใช้วิธี

3.2) แบบจำลองโลจิสต์ (Logit)หรือแบบจำลองโพรบิต (Probit)

หลักการของแบบจำลองโลจิสต์และโพรบิตคือ แปลงค่า P_i และ p_i ให้เป็นควอร์ไทล์ (Quantile) ของการแจกแจงใดๆ ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม แล้วนำค่าควอร์ไทล์ดังกล่าวไปใช้ในการวิเคราะห์ถดถอย จากนั้นจึงแปลงค่าควอร์ไทล์กลับสู่รูปความน่าจะเป็น P_i และ p_i ซึ่งมีผลให้ค่าประมาณและค่าพยากรณ์ P_i และ p_i ปรากฏอยู่ในช่วง 0-1

4) ปัญหาขนาดของ R^2 (Questionable Value of R^2)

โดยทั่วไป R^2 ที่คำนวณได้ในแบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้น (LPM) ไม่ว่าจะถูกจำกัดหรือไม่จำกัด จะมีค่าต่ำกว่าที่คำนวณได้จากรูปแบบสมการถดถอยทั่วไปที่ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ กล่าวคือค่า R^2 มักจะต่ำกว่าค่า 1ค่อนข้างมาก สาเหตุก็เนื่องมาจากค่าของ \hat{y}_i ที่ออกนอกช่วง 0 และ 1 ซึ่งไม่สอดคล้องคุณสมบัติที่ $0 \leq E(Y_i|X_i) \leq 1$ และต้องมีการตัดค่าที่ออกนอกช่วงทั้งหรือจำกัดค่า จะเห็นได้ว่าแบบจำลองเชิงเส้นมีจุดอ่อนหลายประการด้วยกันดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพราะฉะนั้นทางเลือกอื่น ที่เหมาะสม เช่น แบบจำลองโพรบิต (probit model) และแบบจำลองโลจิสต์ (logit model)

(2) แบบจำลองโลจิสต์ (Logit Model)

เป็นแบบจำลองที่ทำให้ค่าประมาณของตัวแปรตามอยู่ในช่วง 0 -1 โดยใช้เทคนิคการแปลงค่า P_i โดยผ่านการกระจายแบบโลจิสติก (Logistic Distribution) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการเป็นเจ้าของบ้าน โดยใช้แบบจำลอง LPM

$$P_i = E(Y=1|X_i) = F(\beta_1 + \beta_2 x_i) = F(Z) \quad (2.1)$$

เมื่อ $Z_i = \beta_1 + \beta_2 x_i$ และตัวแปร X คือรายได้และ $Y=1$ หมายถึง การที่ครอบครัวมีบ้านเป็นของตนเอง โดยรูปแบบของฟังก์ชัน F จะขึ้นอยู่กับพจน์ความคลาดเคลื่อน u_i ที่มีการแจกแจงแบบโลจิสติกดังนี้

$$P_i = E(Y=1|X_i) = F(Z) = \frac{1}{1 + e^{-(\beta_1 + \beta_2 x_i)}} = \frac{1}{1 + e^{-Z}} \quad (2.2)$$

หรือ

$$P_i = F(Z_i) = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{e^{Z_i}}{1 + e^{Z_i}} \quad (2.3)$$

เรียกสมการที่ (2.3) ว่า ฟังก์ชันการกระจายแบบโลจิสติกสะสม (the Cumulative Logistic Distribution Function)

เนื่องจากค่า Z_i จะมีค่าอยู่ระหว่าง $-\infty$ ถึง $+\infty$ ดังนั้น P_i จะอยู่ในช่วงระหว่าง 0 และ 1 และ P_i จะมีความสัมพันธ์กับ Z_i อย่างไม่เป็นเส้นตรง (Nonlinear) กล่าวคือเมื่อค่า $Z_i \rightarrow +\infty$ ค่า e^{-Z_i} จะมีค่าเข้าใกล้ 0 และเมื่อ $Z_i \rightarrow -\infty$ ค่า e^{-Z_i} จะมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างไม่จำกัด (Indefinitely) ทำให้ฟังก์ชันโลจิสติกที่กำหนดมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ เมื่อค่า Z_i เพิ่มขึ้นทำให้ค่า P_i เพิ่มขึ้น แต่ P_i ไม่เกิน 1 และเมื่อค่า Z_i ลดลงทำให้ค่า P_i ลดลงแต่ไม่น้อยกว่า 0 จะเห็นได้ว่าไม่เพียง P_i จะไม่เป็นเชิงเส้นเท่านั้น β แต่ละตัวที่ประมาณได้ในสมการก็เช่นกัน จากสาเหตุดังกล่าวจึงไม่สามารถที่จะใช้กระบวนการ OLS ในการประมาณพารามิเตอร์ได้

ถ้า P_i แสดงความน่าจะเป็นของการเป็นเจ้าของบ้านดังสมการ (2.3) ดังนั้น $(1 - P_i)$ แสดงความน่าจะเป็นที่ไม่ได้เป็นเจ้าของบ้าน

$$1 - P_i = \frac{1}{1 + e^{Z_i}} \quad (2.4)$$

$$\frac{P_i}{1 - P_i} = \frac{1 + e^{Z_i}}{1 + e^{-Z_i}} = e^{Z_i} \quad (2.5)$$

เมื่อ $\frac{P_i}{1 - P_i}$ = อัตราส่วนระหว่างความน่าจะเป็นที่จะเป็นเจ้าของบ้านต่อความน่าจะเป็นที่ไม่ได้เป็นเจ้าของบ้าน เรียกอัตราส่วนนี้ว่า สัดส่วนของสิ่งที่สนใจ (Odds Ratio)

พิจารณาสมการ (2.5) ในรูป ln

$$L_i = \ln \left(\frac{P_i}{1 - P_i} \right) = Z_i = \beta_1 + \beta_2 x_i \quad (2.6)$$

L_i ในสมการที่ (2.6) เป็นค่า Logarithm ของอัตราส่วนความน่าจะเป็น และเรียก L นี้ว่า Logit เรียกแบบจำลองนี้ว่า **Logit Model**

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Decision-Making)

การตัดสินใจเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาที่เราต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้ความคิดเพื่อการตัดสินใจ หากเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั่วๆ ไป ผลของการตัดสินใจแทบจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตัดสินใจ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่สำคัญก่อนการตัดสินใจทุกคน ผู้ตัดสินใจต้องมีกระบวนการขบคิดหรือหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจเสมอ ซึ่งการตัดสินใจจะประกอบด้วยวิธีการขั้นตอนการคิดค้นอย่างมีระเบียบแบบแผน ทำให้ได้แนวทางที่ดีที่สุด สำหรับความหมายของการตัดสินใจได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ (ฉัตรชัย น้าประทานสุข, 2555: อ้างอิงใน รศนา อชชะกิจ, 2537)

ลักษณะการตัดสินใจตามทฤษฎีของ ลูมบา (ฉัตรชัย น้าประทานสุข, 2555: อ้างอิงใน Loomba, 1978 : 100 - 103) สามารถสรุปโดยย่อได้ดังนี้

1) การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากทางเลือกหลาย ๆ ทางโดยที่ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด

2) การตัดสินใจเป็นหน้าที่ที่จำเป็น เพราะทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่มนุษย์มีความต้องการไม่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความพอใจจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

3) กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อจำกัด การกำหนดทางเลือก ส่วนที่สอง เป็นการเลือกทางเลือกหรือกลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสภาวะการณ์

ไซมอน มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า มนุษย์เป็นคนที่มิเหตุผล และไม่มีเหตุผลไปพร้อม ๆ กัน ในทางปฏิบัติมนุษย์จะพยายามมีพฤติกรรมที่มีเหตุผล (Intended Rationality) ตามหลักเศรษฐศาสตร์คือพยายามพิจารณาว่าตนชอบอะไร มากน้อยต่างกันอย่างไร พยายามหาทางเลือกและคาดการณ์ผลของทางเลือกในแต่ละทางไว้ แต่ในความเป็นจริงมนุษย์ไม่สามารถมีเหตุผลหรือใช้เหตุผลในทุกทางเลือกอย่างสมบูรณ์แบบ เพราะมีข้อจำกัดในหลายประการ โดยเฉพาะในด้านจิตวิทยาหรือจิตใจของมนุษย์เอง ทำให้การตัดสินใจของมนุษย์เป็นไปอย่างมีข้อจำกัด

Easton Allan กล่าวว่า คำว่า “ การตัดสินใจ ” มีความหมายได้ 2 อย่าง คือในแนวกว้าง การตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเริ่มต้นที่การรับรู้ว่ามีคามจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและสิ้นสุดลงที่การยอมรับและนำการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ ส่วนในแนวแคบ การตัดสินใจหมายถึงการเลือก การเลือกเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นหลังจากได้ประเมินทางเลือกต่างๆ ไว้แล้ว

การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่มีอยู่หลายทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งก็ถือได้ว่าการตัดสินใจขึ้นแล้ว แต่

อย่างไรก็ตามการตัดสินใจที่ถือว่าดีนั้นจะต้องเป็นทางเลือกซึ่งเป็นแนวทางที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (ฉัตรชัย น้าประทานสุข, 2555: อ้างอิงใน จิระจิตต์ ราคา, 2535)

การตัดสินใจของเกษตรกรที่เกี่ยวกับการผลิต

เกษตรกรต้องตัดสินใจในเรื่องสำคัญ 3 เรื่อง (ฉัตรชัย น้าประทานสุข, 2555: อ้างอิงใน โสภณ ทองปาน, 2536) ดังนี้

1) การตัดสินใจเลือกผลิตสินค้า สินค้าเกษตรในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิด หลักสำคัญที่เกษตรกรต้องตัดสินใจว่าจะต้องทำกิจกรรมอะไร มากน้อยแค่ไหน ซึ่งต้องพิจารณาจากทรัพยากรที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน แรงงานหรือทุน ทั้งนี้เพื่อจะให้ได้รายได้หรือกำไรสูงที่สุด

2) การตัดสินใจเลือกใช้ปัจจัยการผลิต เป็นการพิจารณาว่าในการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งควรจะเลือกใช้ปัจจัยการผลิตชนิดใดที่จะให้ผลคุ้มค่ามากที่สุด (ได้ผลผลิตมากที่สุดในขณะที่ใช้ต้นทุนน้อยที่สุด)

3) การตัดสินใจเลือกปัจจัยการผลิตแต่ละอย่าง เมื่อเกษตรกรตัดสินใจว่าจะผลิตอะไรและทราบว่าควรใช้ปัจจัยการผลิตอะไรแล้ว ปัญหาที่ต้องนำมาพิจารณาคือปริมาณการใช้ควรที่จะใช้ในระดับอย่างไรให้เหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดจากระบบการผลิตที่เคยมีมาแต่เดิม ไปสู่ระบบการผลิตสมัยใหม่นั้น เนื่องมาจากความไม่พอใจของระบบการเกษตรที่ทำอยู่เดิม สิ่งที่ต้องนำมาคำนึงถึงต้องมีคุณสมบัติ 5 ประการ (ฉัตรชัย น้าประทานสุข, 2555: อ้างอิงใน วิทยา คำรงค์เกียรติศักดิ์, 2532) คือ

1) คุณประโยชน์ที่เหนือกว่า (Relative Advantage) คือ ลักษณะคุณประโยชน์ความดีเด่นของนวัตกรรม ซึ่งสามารถพิจารณาแล้วยอมรับว่าวิธีใหม่ดีกว่าวิธีเก่า

2) ความสอดคล้องเหมาะสม (Compatibility) คือระดับความสอดคล้องของแนวนวัตกรรมกับค่านิยมประเพณีเดิมและความต้องการตามความคิดเห็นของผู้รับ

3) ความยุ่งยาก (Complexity) คือระดับความยุ่งยากต่อความเข้าใจและการใช้ตามความคิดเห็นของผู้ใช้นวัตกรรม

4) ความสามารถในการทดลองได้ (Trialability) คือคุณสมบัติของนวัตกรรมที่ผู้ใช้สามารถทดลองปฏิบัติได้

5) การสังเกตได้ (Observability) หมายถึง ลักษณะของผลลัพธ์หรือผลตอบแทนซึ่งสามารถมองเห็นได้

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย จากการศึกษาที่ผ่านมาจะมีการใช้การวิเคราะห์ที่แตกต่างกันออกไป เช่นการศึกษาการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจของการยอมรับการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานของเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ในจังหวัดลำพูนวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Count Regression การจัดการน้ำของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในสถานะแล้งในอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นอกจากนี้ พฤติกรรมทางด้านการตลาดลำไยในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนศึกษาโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (least square method) โดยสมการของการกระจายเป็นเส้นตรง และไม่เป็นเส้นตรง และปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยตามระบบการจัดการ คุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดลำพูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยผลการศึกษาและตัวแปรที่สำคัญที่ใช้ในการศึกษา สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.1

2.2.2 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกลำไยและแบบจำลองโลจิท

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกลำไยและแบบจำลองโลจิท ในการวิเคราะห์จะใช้การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates: MLE) และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี Marginal effects ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ ผลการศึกษา และข้อเสนอแนะของการศึกษา สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.1 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกกล้วย

ผู้ศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	ตัวแปร y	ตัวแปร x	ผลการศึกษา	ข้อเสนอแนะ
อัญชลี อนุพงษ์ (2548)	ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยตามระบบการจัดการคุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสมในจังหวัดลำปาง	การปฏิบัติของเกษตรกรปลูกกล้วยตามระบบการจัดการคุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับกล้วยในจังหวัดลำปาง	เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ความรู้,ทัศนคติ, คุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสม, ประสบการณ์ปลูกกล้วย, รายได้, ขนาดพื้นที่แรงงาน, การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร, การติดต่อเจ้าหน้าที่, การให้บริการฝึกอบรม	สำหรับการปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับกล้วย ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับจัดการคุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับกล้วยเหมาะสมดีมากที่สุด และการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพบแบบขั้น ตอนพบว่า การเข้ารับการฝึกอบรม และการติดต่อเจ้าหน้าที่ เกษตรกร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพของเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับกล้วย	ควรมีการติดตามผล การฝึกอบรม ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้เข้าใจ ง่าย นอกจากนี้สถานที่ขายสารเคมีทางการเกษตร ต่างๆ ควรมีความรู้ในการใช้สารเคมีทางการเกษตร และมีการควบคุมดูแล อย่างใกล้ชิด
ศักดิ์ดาเนิน นนทกิติ (2551)	การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจของการยอมรับการศึกษาระบบผสมผสานของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยในจังหวัดลำปาง	ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน	การศึกษา, อายุ, การตระหนักถึงผลกระทบของสารเคมีที่มีต่อสุขภาพ, รายได้, ระยะทาง, การเข้าร่วมอบรม, ความรุนแรงของการระบอบในศัตรูพืช, การจัดการแรงงาน, ความเจ็บป่วยใช้สารเคมี, ความรู้, ขนาดพื้นที่, ความคิดเห็นต่อปัญหาการกล้วย	พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้เกษตรกรมีการยอมรับวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ได้แก่ การตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีที่มีต่อสุขภาพ การเข้าร่วมอบรมวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การได้มาตรฐานรับรองตามระบบ GAP	ควรประเมินผลกระทบดังกล่าวออกมาเป็นมูลค่า ต้นทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อทราบมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจที่แท้จริงจากการยอมรับวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ผู้ศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	ตัวแปร y	ตัวแปร x	ผลการศึกษา	ข้อเสนอแนะ
ศิริกานดา ยะดา (2554)	พฤติกรรมทางด้าน การตลาดค้าขายใน จังหวัดเชียงใหม่และ ลำพูน	พฤติกรรมทางด้านการตลาดค้าขาย	ราคา, การแข่งขัน, ผลกระทบจากนโยบาย การตลาดค้าขายของรัฐบาล, การเปลี่ยนแปลงราคาและการโน้มน้าวราคาที่เกษตรกรได้รับ	พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตค้าขายไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคา การกำหนดราคาผลผลิตค้าขายขึ้นอยู่กับวิธีการซื้อขาย โดยผู้ประกอบการที่เข้ามารับซื้อให้ราคาตามเกรดของผลผลิต ราคารับซื้อผลผลิตของผู้ประกอบการเป็นราคา ที่อิงมาจากพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อค้าขายในประเทศ และจากพ่อค้าคนกลางในประเทศอีกต่อหนึ่ง นอกจากนี้ปัญหาการตลาดค้าขายของเกษตรกรผู้ผลิตค้าขายในฤดู นอกฤดู และทั้งในฤดูและนอกฤดูทั้งค้าขาย และค้าขายรวมพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาผลผลิตค้าขายมี ราคาต่ำและผลผลิตในแต่ละปี ไม่สม่ำเสมอ	ข้อมูลราคาค้าขายที่ได้รับ จากหน่วยงานต่างๆ ไม่ เหมือนกันอาจทำให้เกิด ความคลาดเคลื่อนของ ข้อมูลผู้นำราคาค้าขาย จากหลายๆ หน่วยงานมา วิเคราะห์ร่วมกัน ดังนั้นจึง ควรอ้างอิงราคาค้าขายจาก หน่วยงานเดียวเพื่อ หลีกเลี่ยงความผิดพลาด ของข้อมูล
ศศิธร อุ้นเมืองอินทร์ (2555)	การจัดการนำของ เกษตรกรผู้ปลูกค้าขาย ในสภาวะแสง ใน อำเภอมะนัง จังหวัด เชียงใหม่	การจัดการนำในการ ผลิตค้าขายภายใต้สภาวะ ที่แห้ง	อายุเฉลี่ย, ระดับการศึกษา, จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่ม,จำนวน แรงงาน, แหล่งเงินทุน, ขนาดพื้นที่, ลักษณะการถือครองที่ดิน, ค่าใช้จ่ายวัสดุ, ค่าใช้จ่ายแรงงาน	พบว่าด้านแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกค้าขาย เป็นเงินทุนของตัวเอง และพื้นที่ถือครองส่วนใหญ่ เกษตรกรที่ปลูกค้าขายมีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง งานวิจัยนี้พบว่า เกษตรกรมีวิธีการจัดการน้ำในการผลิตค้าขายภายใต้สภาวะที่แห้งหลากหลายวิธี แต่ส่วนใหญ่นิยมการสูบน้ำเข้าสวนค้าขายซึ่งยังเป็น วิธีการที่ใช้น้ำค่อนข้างมาก ร่วมกับการคลุมโคนต้น ด้วยเศษวัสดุภายในฟาร์ม เช่นใบไม้ เป็นต้น	

ตารางที่ 2.2 การศึกษาที่เกี่ยวข้องการตัดสินใจปลูกกล้วยและแบบจำลองโลจิส

ผู้ศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	แบบจำลอง	ผลการศึกษาที่สำคัญ	ข้อเสนอแนะ
ชดริรา ศิริภัทรนุกูล (2551)	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อส้มชีวภาพของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิส (Logit Model) ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates: MLE) และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี Marginal effects	ผลการศึกษพบว่าด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อส้มชีวภาพ รสชาติของส้มชีวภาพและอายุของลูกค้าและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโอกาสในการตัดสินใจซื้อส้มชีวภาพลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ราคาส้มชีวภาพ กลยุทธ์การตลาดราคาส้มชีวภาพ ขนาดของส้มชีวภาพ เทคนิคกลยุทธ์การตลาดของส้มชีวภาพ และที่ตั้งของส้มชีวภาพ	
วัลลาภ นุตะมณ (2551)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการประกันภัยพืชผลของเกษตรกร	แบบจำลองโลจิส (Logit Model)	พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกันภัยของเกษตรกรได้แก่อายุ ความไม่พอใจ และความไม่สนใจในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 99% สัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุมีค่าเท่ากับ -1.26 ความไม่พอใจมีค่าเท่ากับ -5.59 ความไม่สนใจมีค่าเท่ากับ - .771 หมายความว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้มีอิทธิพลต่อการประกันภัยของเกษตรกรถ้าอายุมากขึ้น 1 ปี จะมิผลให้การยอมรับการประกันภัยลดลงเท่ากับ .072 ความไม่พอใจ และความไม่สนใจที่เช่นเดียวกันถ้าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย มีผลให้การยอมรับการประกันภัยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

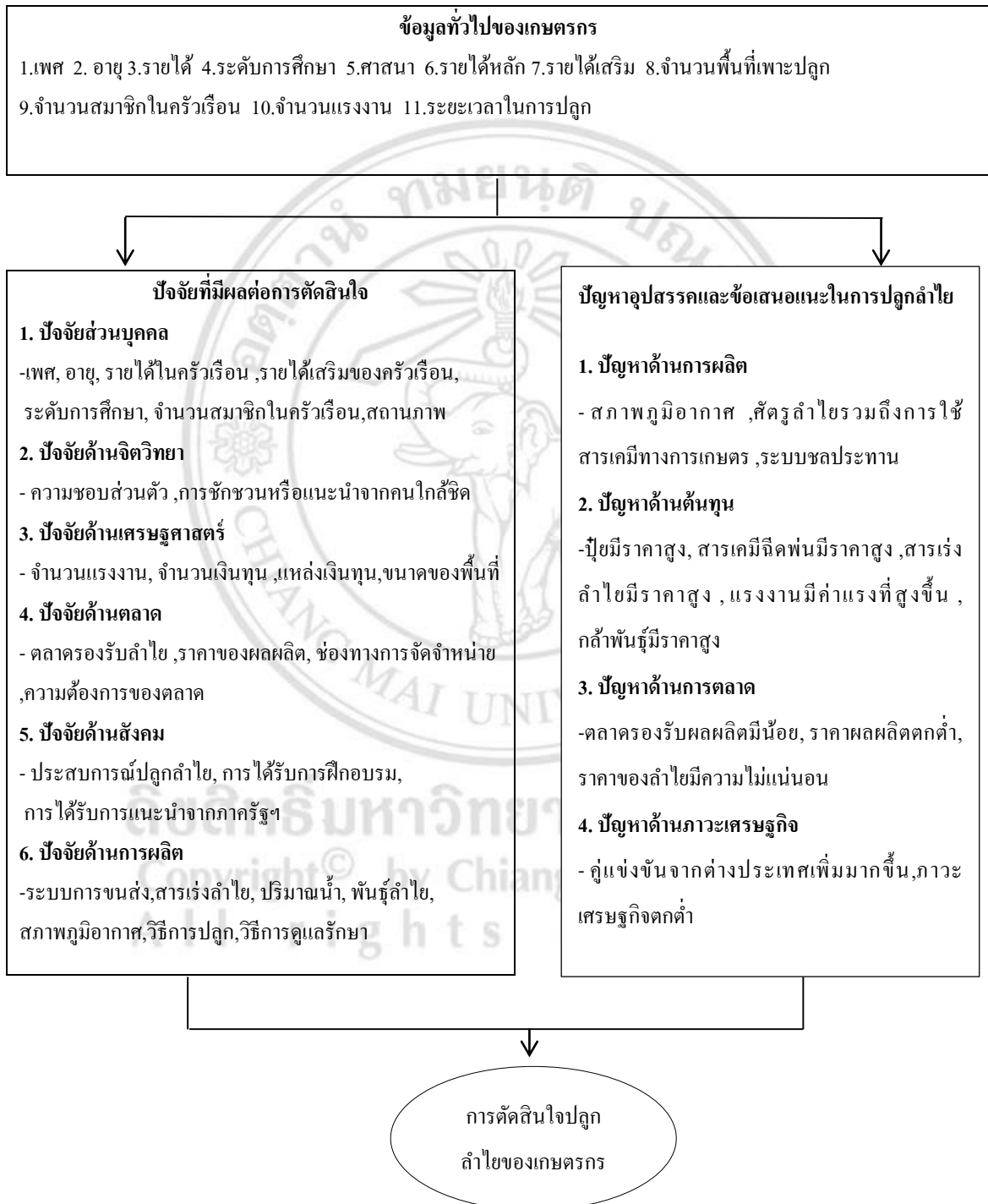
ผู้ศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	แบบจำลอง	ผลการศึกษาที่สำคัญ	ข้อเสนอแนะ
<p>ชเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2554)</p>	<p>ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่โครงการหลวง</p>	<p>แบบจำลอง Logit model โดยวิธี Maximum Likelihood Estimate</p>	<p>ผลการศึกษา พบว่า ความสนใจของเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดมีผลต่อโอกาสที่จะเข้าร่วมโครงการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.61 โดยปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่เกษตรกรจะเข้าร่วมโครงการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 14-29 นอกจากนี้ยังพบว่าขนาดพื้นที่เพาะปลูกผักของเกษตรกรมีผลต่อโอกาสที่จะเข้าร่วมโครงการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 9.62 เท่านั้น นอกจากนี้ยังพบปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์ภายในพื้นที่โครงการหลวง ได้แก่ ปัญหาขาดแคลนพื้นที่เพาะปลูก หรือปัญหาเกษตรกรมีพื้นที่เพาะปลูกจำกัด ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ทางการเกษตร ปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรบนพื้นที่สูงบางพื้นที่ ปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการ ปัญหาสัตว์ในพื้นที่เข้ามาทำลายพื้นที่ปลูก เกษตรกรบางส่วนคิดว่าการประชาสัมพันธ์ของโครงการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์ยังไม่ทั่วถึง ปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับจำนวนเกษตรกร และปัญหาการขาดแคลนตลาดรองรับผลผลิตเกษตรอินทรีย์</p>	<p>โครงการควรส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนหรือให้ปัจจัยการผลิต ครบมีระบบชลประทานเพิ่มขึ้นในบางพื้นที่ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับ การฝึกอบรบเกี่ยวกับ เรื่องการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์อย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ควรออกไปพบปะเกษตรกรบ่อยๆ ควรขยายตลาดรองรับผลผลิตเกษตรอินทรีย์ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และราคาซื้อขายผลผลิตผักอินทรีย์ควรจะมีราคาสูงกว่าค่าผักทั่วไป</p>

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ผู้ศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	แบบจำลอง	ผลการศึกษาที่สำคัญ	ข้อเสนอแนะ
<p>พัชรชัย นำประทานสุข (2555)</p>	<p>ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถแทรกเตอร์ของเกษตรกร</p>	<p>แบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นสูงสุด และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี Marginal effects</p>	<p>ผลการศึกษาได้ค่า Log likelihood function เท่ากับ -118.8554 ค่า Restricted log likelihood เท่ากับ -271.7889 ค่า Chi-squared เท่ากับ 305.8670 ค่า McFadden R² เท่ากับ 0.56269 ค่าความถูกต้องของการทำนายเท่ากับ 88% โดยตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจได้แก่ อายุของเกษตรกร ขนาดของพื้นที่ ตัดสินใจใช้ช่วงพักยกภาคที่เป็นช่วงเริ่มฤดูกาลใหม่และความเห็นว่าการแทรกเตอร์มีความจำเป็นในด้านต่างๆ ระดับนัยสำคัญ 0.01</p>	<p>การศึกษาค้างต่อไปควรศึกษาความเหมาะสมต่อรายได้ของเกษตรกรที่มาจากการค้าผลผลิต การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยการแทรกแซงราคา ในด้านการประกันราคา หรือรับจำนำที่ผลทางการเกษตร</p>
<p>อัครา ยาระวันนา (2555)</p>	<p>ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน</p>	<p>แบบจำลองโลจิสติก (Logit Model) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นสูงสุด และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี Marginal effects</p>	<p>ผลการศึกษาที่สนใจคือในภาพรวมมีความเข้าใจอยู่ในระดับสูง ปัจจัยทั้ง 5 มีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตรงตามกำหนด เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 3-8 ในขณะที่การมีขนาดที่ดินที่ถึงครองมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป จะมีโอกาสที่จะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตรงตามกำหนดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.76 ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคไม่มีปัญหาทั้งด้านคณะกรรมการและด้านการศึกษา</p>	

2.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) เป็นเครื่องมือในการวิจัยซึ่งในบทที่ 3 นี้จะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และ 4) วิธีการศึกษา

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้จำแนกได้เป็น 2 ส่วน

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ ในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2558 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มโดยใช้ตำบลเป็นหลัก หลังจากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 ตัวอย่าง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ใช้ในการค้นคว้าได้ประกอบด้วย เอกสารอ้างอิง บทความ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข่าวและเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจให้สมบูรณ์แบบมากขึ้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ เกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่จำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,562 ครัวเรือน ซึ่งการกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อสำรวจโดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ จึงนำสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างอย่างง่ายของยามาเน่ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร(ครัวเรือน)

e = ระดับความคลาดเคลื่อนกำหนดไว้ที่ 5%

กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้จากค่าจริงประมาณ 5% จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ณ ปี 2556 มีจำนวนทั้งหมด 6,562 ครัวเรือน

ดังนั้น n จึงมีค่าดังนี้

$$n = \frac{6,562}{1 + 6,562 (0.05)^2}$$

$$n = 377.02 \approx 400$$

จากจำนวนประชากรในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 อย่าง แต่ในการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) เพื่อให้ผลการศึกษาออกมาถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 500 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ เกษตรกรที่ปลูกลำไยและเกษตรกรที่ไม่ปลูกลำไย โดยจำนวนเกษตรกรที่ปลูกลำไยมีจำนวน 4,279 ครัวเรือน จะใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 325 ชุด และเกษตรกรที่ไม่ได้ปลูกลำไยเช่นปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกถั่วเหลือง และปลูกมะม่วง มีจำนวน 2,283 ครัวเรือน จะใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 175 ชุด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างทำโดยการสุ่มแบบ 2 ชั้นตอน (Two State Sampling) โดยชั้นตอนแรกทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ตำบลเป็นหลัก ประกอบด้วย 11 ตำบล คือ ตำบลเวียง ตำบลแม่ปิ้ง ตำบลบ้านโป่ง ตำบลป่าดู้ม ตำบลน้ำแพร่ ตำบลป่าไหล่ ตำบลสันทราย ตำบลเขื่อนผาก ตำบลแม่แวน ตำบลโหล่งขอดและตำบลทุ่งหลวง โดยแต่ละตำบลจะทำการสุ่มตัวอย่างให้เป็นสัดส่วนกับประชากรในตำบลนั้น ดังแสดงตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอัตราส่วนในพื้นที่อำเภอพร้าว

ตำบล	จำนวนครัวเรือน (เกษตรกรปลูก ลำไย)	จำนวน ครัวเรือนที่สุ่ม มา	จำนวนครัวเรือน (เกษตรกรไม่ปลูก ลำไย)	จำนวนครัวเรือน ที่สุ่มมา
ตำบลเวียง	62	5	49	4
ตำบลแม่ปิ้ง	1,360	104	194	15
ตำบลบ้านโป่ง	169	13	316	24
ตำบลป่าตุ่ม	338	26	265	20
ตำบลน้ำแพร่	229	17	326	25
ตำบลป่าใหม่	315	24	386	29
ตำบลสันทราย	85	6	188	14
ตำบลเขื่อนผาก	682	52	155	12
ตำบลแม่แวน	634	48	169	13
ตำบลโหล่งขอด	320	24	176	14
ตำบลทุ่งหลวง	85	6	59	5
รวม	4,279	325	2,283	175

ที่มา: สำนักงานการเกษตรอำเภอพร้าว (2556)

ขั้นตอนที่สอง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 500 ตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้จะใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended) และคำถามปลายเปิด (Open-ended) โดยออกแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จำนวนทั้งสิ้น 500 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นเกษตรกรที่ตัดสนใจปลูกลำไย จำนวน 325 ตัวอย่างและเกษตรกรที่ไม่ตัดสนใจปลูกลำไย จำนวน 175 ตัวอย่าง โดยแบบสอบถามที่ใช้ในครั้งนี้แบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจปลูกลำไย ของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

3.4 วิธีการศึกษา

1) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาลักษณะทั่วไปของเกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ศึกษาลักษณะทั่วไป ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคมผู้ปลูกลำไยและไม่ปลูกลำไย เช่น รายได้ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพสมรส โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ด้วยวิธีทางสถิติแบบง่าย เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลรวม หรือตารางแจกแจงความถี่ โดยนำเสนอเป็นตาราง

2) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย เนื่องจากตัวแปรตาม (Dependent variable) จะมีค่าเป็น 1 และ 0 และตัวแปรอิสระ (Independent variable) บางตัวเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และบางตัวเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนั้นเพื่อให้การประมาณค่ามีความถูกต้องและเหมาะสม การศึกษา นี้จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่ปลูกลำไยในเขตพื้นที่ อำเภอพร้าว โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ซึ่งสามารถเขียนแบบจำลองได้ดังนี้

$$\begin{aligned} Y_i = & \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \beta_7 X_7 + \beta_8 X_8 + \beta_9 X_9 + \beta_{10} X_{10} + \beta_{11} X_{11} \\ & + \beta_{12} X_{12} + \beta_{13} X_{13} + \beta_{14} X_{14} + \beta_{15} X_{15} + \beta_{16} X_{16} + \beta_{17} X_{17} + \beta_{18} X_{18} + \beta_{19} X_{19} + \beta_{20} X_{20} \\ & + \beta_{21} X_{21} + \beta_{22} X_{22} + \beta_{23} X_{23} + \beta_{24} X_{24} + \beta_{25} X_{25} + \beta_{26} X_{26} + \beta_{27} X_{27} + \beta_{28} X_{28} + \beta_{29} X_{29} \\ & + \beta_{30} X_{30} + \epsilon \end{aligned}$$

Y_i หมายถึง ตัวแปรตาม (dependent variable)

$Y_i = 1$ แสดงว่า เกษตรกรตัดสินใจปลูกลำไย

$Y_i = 0$ แสดงว่า อื่นๆ

ในขณะที่ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ที่มีอิทธิพลต่อการการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่

X_1 คือ เพศ

$X_1 = 1$ หากเกษตรกรเป็นเพศชาย

$X_1 = 0$ หากเกษตรกรเป็นเพศหญิง

X_2 คือ อายุ (ปี)

X_3 คือ ระดับการศึกษา (ปี)

X_4 คือ สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

$X_4 = 1$ หากเกษตรกรมีสถานภาพโสด

$X_4 = 0$ อื่นๆ

X_5 คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)

X_6 คือ จำนวนแรงงานในการปลูกลำไย (คน)

X_7 คือ รายได้ในครัวเรือน (บาท/ปี)

X_8 คือ รายได้เสริมของครัวเรือน (บาท/ปี)

X_9 คือ ประสบการณ์ในการปลูกลำไย (ปี)

X_{10} คือ การเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย

$X_{10} = 1$ หากเกษตรกรได้เข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย

$X_{10} = 0$ เกษตรกรไม่ได้รับการเข้าร่วมประชุมและฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกลำไย

X_{11} คือ จำนวนการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย (ครั้ง)

X_{12} คือ ได้รับการแนะนำปลูกลำไยจากภาครัฐ

$X_{12} = 1$ ได้รับการแนะนำปลูกลำไยจากภาครัฐ

$X_{12} = 0$ ไม่ได้รับการแนะนำปลูกลำไยจากภาครัฐ

X_{13} คือ จำนวนเงินลงทุน (บาท/ปี)

X_{14} คือ แหล่งเงินทุน

$X_{14} = 1$ เงินทุนที่ใช้ในการลงทุนได้จากการกู้จากธนาคาร และสหกรณ์

$X_{14} = 0$ เงินทุนที่ใช้ในการลงทุนใช้เงินส่วนตัว

X_{15} คือ ขนาดพื้นที่ทำการปลูกลำไย (ไร่)

X_{16} คือ พื้นที่ตั้งปลูกลำไย

$X_{16} = 1$ พื้นที่ตั้งปลูกลำไยมีความเหมาะสมในการปลูกลำไย

$X_{16} = 0$ พื้นที่ตั้งปลูกลำไยไม่มีความเหมาะสมในการปลูกลำไย

X_{17} คือ พันธุ์ลำไยที่ปลูก

$X_{17} = 1$ พันธุ์ลำไยที่ปลูกมีหลายชนิดมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{17} = 0$ พันธุ์ลำไยไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{18} คือ วิธีการปลูกลำไย

$X_{18} = 1$ วิธีการปลูกลำไยมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{18} = 0$ วิธีการปลูกลำไยไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{19} คือ วิธีการดูแลรักษาลำไย

$X_{19} = 1$ วิธีการดูแลรักษาลำไยมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{19} = 0$ วิธีการดูแลรักษาลำไยไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{20} คือ ราคาพันธุ์ลำไย

$X_{20} = 1$ ราคาพันธุ์ลำไยมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{20} = 0$ ราคาพันธุ์ลำไยไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{21} คือ ความต้องการของผู้บริโภค

$X_{21} = 1$ ความต้องการของผู้บริโภคมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{21} = 0$ ความต้องการของผู้บริโภคไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{22} คือ ตลาดรองรับสินค้าลำไย

$X_{22} = 1$ ตลาดรองรับสินค้าลำไยมีอย่างเพียงพอ

$X_{22} = 0$ ตลาดรองรับสินค้าลำไยไม่เพียงพอ

X_{23} คือ ราคาลำไย

$X_{23} = 1$ ราคามีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{23} = 0$ ราคาไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{24} คือ ระบบขนส่ง

$X_{24} = 1$ ระบบขนส่งที่เพียงพอทำให้สามารถลำเลียงผลผลิตลำไยสู่ตลาด

$X_{24} = 0$ ระบบขนส่งไม่เพียงพอทำให้สามารถลำเลียงผลผลิตลำไยสู่ตลาด

X_{25} คือ สารเร่งลำไยในฤดู

$X_{25} = 1$ การใช้สารเร่งลำไยในฤดูมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{25} = 0$ การใช้สารเร่งลำไยในฤดูไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{26} คือ ความอุดมสมบูรณ์ของน้ำในการปลูกลำไย

$X_{26} = 1$ ความเพียงพอของปริมาณน้ำมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{26} = 0$ ปริมาณน้ำไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{27} คือ สภาพภูมิอากาศ

$X_{27} = 1$ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{27} = 0$ สภาพภูมิอากาศไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

X_{28} คือ ความชอบส่วนตัว

$X_{28} = 1$ ในการตัดสินใจปลูกลำไยเป็นความชอบส่วนตัว

$X_{28} = 0$ ในการตัดสินใจปลูกลำไยไม่เป็นความชอบส่วนตัว

X_{29} คือ การชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด เช่นคนในครอบครัว เพื่อน ฯลฯ

$X_{29} = 1$ การตัดสินใจปลูกลำไยเพราะการชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด เช่นคนในครอบครัว เพื่อน ฯลฯ

$X_{29} = 0$ อื่นๆ

X_{30} คือ ช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตลำไย

$X_{30} = 1$ ช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตลำไยมีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

$X_{30} = 0$ ช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตลำไยไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

ε = ค่าความคลาดเคลื่อน (error term)

β_0 = ค่าคงที่ (Constant)

β_i = ค่าสัมประสิทธิ์สัมพัทธ์ของตัวแปรอิสระ

3) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ศึกษาปัญหาในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกปัญหาและข้อเสนอแนะออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านการผลิต ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ ศัตรูพืช และระบบชลประทาน

(2) ด้านต้นทุน ได้แก่ ปุ๋ยมีราคาสูง สารเคมีฉีดพ่นมีราคาสูง สารเร่งลำไยมีราคาสูง แรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น และกล้าพันธุ์มีราคาสูง

(3) ด้านตลาด ได้แก่ ตลาดรองรับผลผลิตมีน้อย ราคาผลผลิตตกต่ำและราคาของลำไยมีความไม่แน่นอน

(4) ด้านภาวะเศรษฐกิจ ได้แก่ คู่แข่งขันจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ โดยการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ควรปรับปรุงในการตัดสินใจปลูกลำไยใช้วิธีแบบวัดเจตคติลิเกิร์ต (Likert Scale) โดยใช้คะแนนระหว่าง 0 ถึง 3 ตามระดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งสามารถจำแนกจำนวนคะแนนและระดับของปัญหาเป็นดังนี้

จำนวนคะแนน	ระดับความสำคัญ/ระดับปัญหา
0	ไม่มีปัญหา
1	มีปัญหาน้อย
2	มีปัญหปานกลาง
3	มีปัญหามาก

ส่วนคะแนนเฉลี่ยที่ได้จะนำมาแปลความหมายออกเป็น 4 ระดับดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
0.00 - 0.50	ไม่มีปัญหา
0.51 - 1.50	มีปัญหาน้อย
1.51 - 2.50	มีปัญหปานกลาง
2.51 - 3.00	มีปัญหามาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกลำไยจำนวน 325 ราย และเกษตรกรที่ไม่ได้ปลูกลำไยจำนวน 175 ราย รวมทั้งสิ้น 500 ตัวอย่าง ซึ่งการนำเสนอผลการศึกษาระบุในรูปแบบของตารางข้อมูลและผลการวิเคราะห์ตารางข้อมูล โดยผลการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกลำไย

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกร

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ในส่วนของคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปจะแสดงลักษณะทั่วไป เช่น เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมรส ศาสนา จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้เฉลี่ยของครอบครัว รายได้เสริมของครัวเรือน จำนวนแรงงาน จำนวนพื้นที่ถือครอง ประสบการณ์ในการทำการเกษตร จำนวนการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) เพศ

เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าเป็นเพศชายมากถึง 147 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 84.0 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 28 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 16.0 ผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย หากพิจารณาเฉพาะผู้ที่ปลูกลำไย พบว่าโดยส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมีมากถึง 295 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 90.8 ของผู้ที่ปลูกลำไยทั้งหมดแต่คิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 30 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 9.2 ของผู้ที่ปลูกลำไย ทั้งหมดและเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างจะเห็นได้ว่า จำนวนตัวอย่างส่วนใหญ่

เป็นเพศชายมีจำนวนมากถึง 442 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 88.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 58 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 11.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามเพศ

เพศ	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ได้ปลูก ลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
1. หญิง	28	16.0	30	9.2	58	11.6
2. ชาย	147	84.0	295	90.8	442	88.4
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

2) อายุ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยจำแนกตามอายุเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย พบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 56-65 ปี ซึ่งมีจำนวนมากถึง 86 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 49.1 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 35-45 ปี มีจำนวน 39 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 22.3 ผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย และพบว่าช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.9 ผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ปลูกลำไย พบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 56-65 ปี ซึ่งมีจำนวนมากถึง 180 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 55.4 ของผู้ที่ปลูกลำไย รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 46-55 ปี มีจำนวน 61 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 18.8 ของผู้ที่ปลูกลำไย และช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 8 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 ของผู้ที่ปลูกลำไย ทั้งหมด และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด ช่วงอายุระหว่าง 56-65 ปี มีจำนวนมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวนมากถึง 266 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 53.2 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดรองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 46-55 ปี จำนวน 90 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 18.0 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 13 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.6 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามอายุ

อายุ	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
ต่ำกว่า 35 ปี	5	2.9	8	2.5	13	2.6
35-45 ปี	39	22.3	49	15.1	88	17.6
46-55 ปี	29	16.6	61	18.8	90	18.0
56 -65 ปี	86	49.1	180	55.4	266	53.2
66 ปีขึ้นไป	16	9.1	27	8.3	43	8.6
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
อายุต่ำสุด = 29 ปี		อายุสูงสุด = 71 ปี				
อายุเฉลี่ย = 54.53 ปี		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.58				

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ระดับการศึกษา

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยจำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย พบว่า โดยส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีจำนวนมากถึง 87 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 49.7 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย รองลงมาจะอยู่ในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 47 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 26.9 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย และช่วงการศึกษาระดับปริญญาตรี มีน้อยที่สุด คือจำนวน 2 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.1 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไย พบว่า โดยส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากถึง 134 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 41.2 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย รองลงมาจะอยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 87 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 26.8 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย และช่วงการศึกษาระดับปริญญาตรี มีน้อยที่สุดเท่ากันคือจำนวน 5 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.5 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไยและเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด เกษตรกรจะได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากถึง 181 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 36.2 ของ รองลงมาจะอยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 174 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 34.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และช่วงการศึกษาระดับปริญญาตรี มีน้อยที่สุดคือจำนวน 7 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
1. ต่ำกว่าประถมศึกษา	87	49.7	87	26.8	174	34.8
2. ประถมศึกษา	47	26.9	134	41.2	181	36.2
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	27	15.4	73	22.5	100	20.0
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	12	6.9	26	8.0	38	7.6
5. ปริญญาตรี	2	1.1	5	1.5	7	1.4
6. สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4) สถานภาพสมรส

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามสถานภาพสมรส เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าสถานภาพสมรสแล้ว จำนวนมากถึง 159 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.9 รองลงมาคือ สถานภาพโสดมีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.0 และน้อยที่สุดคือหม้ายหรือหย่าร้าง มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.1 ถ้าพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่ามีสถานภาพสมรสแล้วจำนวนมากถึง 299 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.0 รองลงมาคือสถานภาพโสดมีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 และน้อยที่สุดคือหม้ายหรือหย่าร้าง มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด เกษตรกรมีสถานภาพสมรส จำนวน 458 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 91.6 รองลงมามีสถานภาพโสดมีจำนวน 33 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 6.6 ต่ำสุดคือสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง มีจำนวน 9 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
1. โสด	14	8.0	19	5.8	33	6.6
2. สมรส	159	90.9	299	92.0	458	91.6
3. หม้าย หรือ หย่าร้าง	2	1.1	7	2.2	9	1.8
4. อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

5) ศาสนา

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามศาสนา เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าเกษตรกรนับถือศาสนาพุทธ จำนวนมากถึง 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.6 และรองลงมา คือ เกษตรกรนับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4 ถ้าพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าเกษตรกรนับถือศาสนาพุทธ จำนวนมากถึง 283 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.1 และรองลงมาเกษตรกรนับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9 และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด เกษตรกรนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 431 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 87.1 รองลงมา เกษตรกรนับถือศาสนาคริสต์ มีจำนวน 69 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 13.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกศาสนา

สถานภาพสมรส	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
1. พุทธ	148	84.6	283	87.1	431	86.2
2. คริสต์	27	15.4	42	12.9	69	13.8
3. อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

6) รายได้เฉลี่ยของครอบครัว

ในการศึกษาด้านรายได้ เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นว่า ผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย รายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 50,000 บาท/ปี เป็นจำนวนมากถึง 61 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 34.9 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ทั้งหมด รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท/ปี เป็นจำนวน 41 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 23.4 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี เป็นจำนวน 2 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.1 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไยมีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท/ปี เป็นจำนวนมากถึง 121 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 37.2 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย ทั้งหมด คิดเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่ไม่ปลูกลำไย รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 50,000 บาท/ปี เป็นจำนวน 73 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 22.15 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี เป็นจำนวน 3 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.9 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด รายได้อยู่ระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท/ปี มีจำนวนมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวนมากถึง 162 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 32.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาอยู่ระหว่าง 10,001 - 50,000 บาท/ปี จำนวน 134 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 26.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 5 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.0 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.6)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว
จำนวน (บาทต่อปี)

รายได้	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 10,000	2	1.1	3	0.9	5	1.0
10,001 - 50,000	61	34.9	73	22.5	134	26.8
50,001 - 100,000	41	23.4	121	37.2	162	32.4
100,001 - 150,000	21	12.0	30	9.2	51	10.2
150,001 - 200,000	15	8.6	22	6.8	37	7.4
200,001 - 250,000	18	10.3	21	6.5	39	7.8
250,001 - 300,000	5	2.9	17	5.2	22	4.4
300,001 - 350,000	3	1.7	12	3.7	15	3.0
350,001 - 400,000	4	2.3	8	2.5	12	2.4
มากกว่า 400,001	5	2.9	18	5.5	23	4.6
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
รายได้ต่ำสุด = 10,000 บาท รายได้เฉลี่ย = 151,692 บาท						
รายได้สูงสุด = 1,000,000 บาท						

ที่มา: จากการสำรวจ

7) รายได้เสริมของครอบครัว

ในการศึกษาด้านรายได้เสริมของครอบครัว เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย รายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 50,000 บาท/ปี เป็นจำนวนมากถึง 126 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 72.0 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไยทั้งหมด รองลงมามีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี เป็นจำนวน 23 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 13.1 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่า 500,001 บาท/ปี เป็นจำนวน 3 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.7 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไย มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 50,000 บาท/ปี เป็นจำนวนมากถึง 223 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 69.8 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไยทั้งหมด คิดเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มที่ไม่ปลูกลำไย รองลงมามีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ปี เป็นจำนวน 47 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 14.5 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่า 500,001 เป็นจำนวน 1 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.5 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย และเมื่อ

พิจารณาภาพรวมทั้งหมด รายได้อยู่ระหว่าง 10,001-50,000 มีจำนวนมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวนมากถึง 349 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 69.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดรองลงมาอยู่ระหว่างน้อยกว่า 10,000 จำนวน 70 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 14.0 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รายได้มากกว่า 500,001 มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 8 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.6 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามรายได้เสริมของครอบครัว จำนวน (บาทต่อปี)

รายได้	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 10,000	23	13.1	47	14.5	70	14.0
10,001 - 50,000	126	72.0	223	68.6	349	69.8
50,001 – 100,000	15	8.6	26	8.0	41	8.2
100,001 – 150,000	8	4.6	24	7.4	32	6.4
มากกว่า 150,001	3	1.7	5	1.5	8	1.6
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

รายได้ต่ำสุด = 2,000 บาท รายได้เฉลี่ย = 35,715 บาท
 รายได้สูงสุด = 200,000 บาท

ที่มา: จากการสำรวจ

8) จำนวนพื้นที่ทางการเกษตร

ในการศึกษาจำนวนพื้นที่ทางการเกษตรกร เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นว่าจำนวนพื้นที่ทางการเกษตรกรส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 5-10 ไร่ มีจำนวน 73 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมามีจำนวนพื้นที่ทางการเกษตรกร น้อยกว่า 5 ไร่ มีจำนวน 66 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 37.7 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไยที่มีพื้นที่ทางการเกษตรกรน้อยที่สุดคือ มากกว่า 20 ไร่มีจำนวน 4 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.3 ของเกษตรกรที่ปลูกลำไย และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไยจะเห็นว่าพื้นที่ทางการเกษตรกรส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 5-10 ไร่มีจำนวน 115 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมามีพื้นที่ทางการเกษตรกร 11-15 ไร่ มีจำนวน 96 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 29.5 ของผู้ปลูกลำไยมีพื้นที่ทางการเกษตรกรน้อยที่สุดคือ มากกว่า 20 ไร่ มีจำนวน 10 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 3.1 ของเกษตรกรที่ปลูกลำไย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พื้นที่ทาง

การเกษตรส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 5-10 ไร่ กล่าวคือมีจำนวน 186 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 37.2 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาพื้นที่ทางการเกษตรที่อยู่ระหว่าง 11-15 ไร่ โดยมีจำนวน 122 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 24.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และพื้นที่ทางการเกษตรที่อยู่มากกว่า 20 ไร่ มีน้อยที่สุดคือ 14 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกกล้วย จำแนกตามพื้นที่ทางการเกษตร

จำนวนพื้นที่ทางการเกษตร	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกกล้วย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกกล้วย (ราย)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 5 ไร่	66	37.7	48	14.8	114	22.8
5-10 ไร่	73	41.7	115	35.4	186	37.2
11-15 ไร่	24	13.7	96	29.5	122	24.4
16-20 ไร่	8	4.6	56	17.2	64	12.8
มากกว่า 20 ไร่	4	2.3	10	3.1	14	2.8
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
พื้นที่ทางการเกษตรต่ำสุด = 1 ไร่		พื้นที่ทางการเกษตรสูงสุด = 25 ไร่				
พื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย = 7.09 ไร่		พื้นที่ของตนเองเฉลี่ย = 5.79 ไร่				
พื้นที่เช่าคนอื่นเฉลี่ย = 2.27 ไร่						

ที่มา: จากการสำรวจ

9) พื้นที่อยู่อาศัย

ในการศึกษาจำนวนพื้นที่อยู่อาศัย เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกกล้วย จะเห็นได้ว่าจำนวนพื้นที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ไร่ มีจำนวน 175 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกกล้วยจะเห็นได้ว่าพื้นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ไร่ มีจำนวน 325 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 100 แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้งพื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ไร่ กล่าวคือมีจำนวน 500 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามพื้นที่อยู่อาศัย

จำนวนพื้นที่อยู่อาศัย	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 5 ไร่	175	100.00	325	100.00	500	100.00
5-10 ไร่	-	-	-	-	-	-
11-15 ไร่	-	-	-	-	-	-
16-20 ไร่	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 20 ไร่	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
พื้นที่อยู่อาศัยต่ำสุด = 1 ไร่		พื้นที่อยู่อาศัยสูงสุด = 4 ไร่				
พื้นที่อยู่อาศัยเฉลี่ย = 2.28 ไร่		พื้นที่ของตัวเองเฉลี่ย = 2.28 ไร่				
พื้นที่เช่าคนอื่นเฉลี่ย = 0 ไร่						

ที่มา: จากการสำรวจ

10) พื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ

ในการศึกษาจำนวนพื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นว่าจำนวนพื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ ส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ไร่ มีจำนวน 175 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไยจะเห็นว่าทำกิจกรรมอื่นๆ ส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ไร่ มีจำนวน 325 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 100 แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้งพื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ ส่วนใหญ่จะอยู่น้อยกว่า 5 ไร่ กล่าวคือมีจำนวน 500 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามพื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ

จำนวนพื้นที่ทำ กิจกรรมอื่นๆ	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 5 ไร่	175	100.00	325	100.00	500	100.00
5-10 ไร่	-	-	-	-	-	-
11-15 ไร่	-	-	-	-	-	-
16-20 ไร่	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 20 ไร่	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
พื้นที่อยู่ทำกิจกรรมอื่นๆต่ำสุด = 0 ไร่		พื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆสูงสุด = 2 ไร่				
พื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆเฉลี่ย = 0.10 ไร่		พื้นที่ของตัวเองเฉลี่ย = 0.10 ไร่				
พื้นที่เช่าคนอื่นเฉลี่ย = 0 ไร่						

ที่มา: จากการสำรวจ

11) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ในการศึกษาจำนวนสมาชิกของเกษตรกร เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 2-4 คน มีจำนวน 146 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 83.4 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-7 คน มีจำนวน 26 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 14.9 ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 3 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 1.7 และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 2-4 คน มีจำนวน 208 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-7 คน มีจำนวน 108 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 33.2 ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 2 คน มีจำนวน 9 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.8 ของเกษตรกรที่ได้ปลูกลำไย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้ง จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 2-4 คน กล่าวคือมีจำนวน 354 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 70.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ระหว่าง 5-7 คน โดยมีจำนวน 134 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 26.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และจำนวนสมาชิกครอบครัวที่อยู่น้อยกว่า 2 คน มีน้อยที่สุดคือ 12 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 2.4 ของจำนวน ตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิก	สถานภาพของเกษตรกร				รวม	ร้อยละ
	ไม่เข้าร่วม	ร้อยละ	เข้าร่วม	ร้อยละ		
	(ราย)		(ราย)		(ราย)	
น้อยกว่า 2 คน	3	1.7	9	2.8	12	2.4
2 - 4 คน	146	83.4	208	64.0	354	70.8
5 - 7 คน	26	14.9	108	33.2	134	26.8
8 -10 คน	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 10 คน	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
จำนวนสมาชิกต่ำสุด = 1 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด = 7 คน จำนวนสมาชิกเฉลี่ย = 4.02 คน						

ที่มา: จากการสำรวจ

12) จำนวนแรงงานในการเกษตร

ในการศึกษาจำนวนแรงงานในการเกษตรเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าจำนวนแรงงานในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 3 คน มีจำนวน 104 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมามีจำนวนแรงงานในครอบครัว 4 คน มีจำนวน 31 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 17.7 ครอบครัวที่มีจำนวนแรงงานในครอบครัวน้อยที่สุดคือ 1 คน มีจำนวน 8 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 4.6 และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าจำนวนแรงงานในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 3 คน มีจำนวน 215 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 66.2 รองลงมามีจำนวนแรงงานในครอบครัว 4 คน มีจำนวน 55 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 16.9 ครอบครัวที่มีจำนวนแรงงานในครอบครัวน้อยที่สุดคือ มี 1 คน มีจำนวน 8 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 ของเกษตรกรที่ได้ปลูกลำไย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวนแรงงานในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 3 คน กล่าวคือมีจำนวน 319 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 63.8 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือ จำนวนแรงงานในครอบครัวมีอยู่ 4 คน โดยมีจำนวน 86 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 17.2 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดและจำนวนแรงงานในครอบครัวที่มี 1 คน มีน้อยที่สุดคือ 16 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 3.2 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนผู้ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามจำนวนแรงงานในครอบครัว

จำนวนแรงงานใน การเกษตร	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
1 คน	8	4.6	8	2.5	16	3.2
2 คน	20	11.4	28	8.6	48	9.6
3 คน	104	59.4	215	66.2	319	63.8
4 คน	31	17.7	55	16.9	86	17.2
มากกว่า 4 คน	12	6.9	19	5.8	31	6.2
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00
จำนวนสมาชิกสูงสุด = 5 คน จำนวนสมาชิกเฉลี่ย = 3.14 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.79						

ที่มา: จากการสำรวจ

13) ประสบการณ์ในการทำการเกษตร

ในการศึกษาประสบการณ์ในการทำการเกษตร เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ในการทำการเกษตร 10-20 ปี มีจำนวน 91 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 52.0 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย รองลงมาประสบการณ์ในการทำการเกษตร น้อยกว่า 10 ปี มีจำนวน 49 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 28.0 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย ส่วนน้อยที่สุดคือ มากกว่า 30 ปีมีจำนวน 8 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 4.6 และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไยจะเห็นได้ว่าประสบการณ์ในการทำการเกษตร ส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำการเกษตร 10-20 ปี มีจำนวน 192 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 59.1 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มที่ไม่ปลูกลำไย รองลงมาประสบการณ์ในการทำการเกษตร 21-30 ปีมีจำนวน 105 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 32.3 ของผู้ที่ได้ปลูกลำไย ส่วนน้อยที่สุดคือประสบการณ์ในการทำการเกษตรจะมากกว่า 30 ปี มีจำนวน 10 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 3.1 ของเกษตรกรที่ปลูกลำไย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ประสบการณ์ในการทำการเกษตร ส่วนใหญ่จะประสบการณ์ในการทำการเกษตร 10-20 ปี กล่าวคือมีจำนวน 283 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 56.6 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำการเกษตร 21-30 ปีโดยมีจำนวน 132 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 26.4 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด และประสบการณ์ในการทำการเกษตรจะทำการเกษตรมากกว่า 30 ปี คือ 18 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 3.6 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนผู้ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำ
การเกษตร

ประสบการณ์ในการทำ การเกษตร	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
น้อยกว่า 10 ปี	49	28.0	18	5.5	67	13.4
10 – 20 ปี	91	52.0	192	59.1	283	56.6
21-30 ปี	27	15.4	105	32.3	132	26.4
มากกว่า 30 ปี	8	4.6	10	3.1	18	3.6
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

14) จำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไยของเกษตรกรที่ไม่ปลูกลำไยจะเห็นได้ว่า มีผู้เข้าประชุม/อบรมจำนวน 1 ครั้งมากที่สุด จำนวน 79 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 45.1 และรองลงมาก็คือไม่เข้าร่วม จำนวน 69 รายคิดเป็นร้อยละ 39.4 เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้ปลูกลำไยมีการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไยมากที่สุดคือ 2-3 ครั้ง จำนวน 195 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 60.0 และรองลงมาก็คือ 1 ครั้ง มีจำนวน 64 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 19.7 และไม่เข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย มีจำนวน 37 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 11.4 และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไยมากที่สุดคือ 2-3 ครั้ง จำนวน 222 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 44.4 และรองลงมาก็คือ 1 ครั้งมีจำนวน 143 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 28.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และน้อยที่สุดคือ มากกว่า 3 ครั้งมีจำนวน 29 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 5.8 และเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 แสดงถึงจำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไย ของผู้ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย

จำนวนครั้ง	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
ไม่เข้าร่วม	69	39.4	37	11.4	106	21.2
1 ครั้ง	79	45.1	64	19.7	143	28.6
2 – 3 ครั้ง	27	15.4	195	60.0	222	44.4
มากกว่า 3 ครั้ง	-	-	29	8.9	29	5.8
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4.2 พฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกลำไย

ในด้านพฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ได้ปลูกลำไย ในที่นี้จะดูประเด็นต่างๆดังนี้ (1) ประสบการณ์การปลูกลำไย (2) ประเภทสายพันธุ์ (3) สาเหตุที่เลือกปลูกลำไย (4) การเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไย (5) คนร่วมทำงานในการทำสวนลำไย (6) ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว (7) วิธีการจ้างแรงงาน (8) ต้นทุนในการจ้างแรงงาน (9) จำนวนเงินลงทุนทั้งหมด (10) ความพึงพอใจในการปลูกลำไย (11) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปลูกลำไย (12) จากการที่ปลูกลำไยทำให้มีรายได้เพิ่มมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่น (13) ในอนาคตเกษตรกรยังจะตัดสินใจปลูกลำไยหรือไม่ ซึ่งใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การบรรยายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บได้ โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงความถี่ร้อยละ ซึ่งผลของการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) การเคยปลูกลำไยของเกษตรกร

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนการเคยปลูกลำไยของเกษตรกรที่ไม่ปลูกลำไยจะเห็นได้ส่วนใหญ่ไม่เคยปลูกลำไยของเกษตรกร จำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.1 และเคยปลูกลำไยของเกษตรกรจำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้ปลูกลำไย จำนวน 325 ราย เคยปลูกลำไยของเกษตรกร ทั้งหมด 306 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.2 ที่ไม่เคยปลูกลำไยจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดจะ จำนวน 500 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเคยปลูกลำไยของเกษตรกรจำนวน 372 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.4 และไม่เคยปลูกลำไยของเกษตรกรจำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามการเคยปลูกของเกษตรกร

การเคยปลูก ของเกษตรกร	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ได้ปลูก ลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
เคยปลูกลำไย	47	26.9	306	94.2	372	74.4
ไม่เคยปลูก ลำไย	128	73.1	19	5.8	128	25.6
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

2) ชนิดพันธุ์ที่ปลูกลำไยของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างปลูกลำไยพันธุ์อีดอ จำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.6 รองลงมาปลูกพันธุ์สีชมพูจำนวน 143 ราย และพันธุ์ที่ปลูกน้อยที่สุด พันธุ์อี่แก้ว จำนวน 35 ราย ร้อยละ 9.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามชนิดพันธุ์

สาเหตุที่ปลูกลำไยของเกษตรกร	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อีดอ	175	49.6
สีชมพู	143	40.5
อี่แก้ว	35	9.9
อื่นๆ	-	-
รวม	353	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

3) สาเหตุที่ปลูกลำไยของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสาเหตุที่ปลูกลำไยคือความชอบส่วนตัว จำนวน 301 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.3 รองลงมาตลาดรองรับสินค้าที่เพียงพอจำนวน 277 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.5 และคิดว่าใช้เงินลงทุนน้อยที่สุด จำนวน 205 ราย ร้อยละ 58.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามสาเหตุที่ปลูกลำไยของเกษตรกร

สาเหตุที่ปลูกลำไยของเกษตรกร	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ความชอบส่วนตัว	301	85.3
ตลาดรองรับสินค้าที่เพียงพอ	277	78.5
ใช้เงินลงทุนน้อย	205	58.1
ราคาสูงใจ	196	55.5
มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกลำไย	116	32.9
อื่นๆ	3	0.8

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: 1) ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

2) สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4) จำนวนคนงานเก็บเกี่ยวผลผลิต

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 รายส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีคนงานเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน 5-10 จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมามีคนงานเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน 2-5 ราย จำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.6 และมีคนงานเก็บเกี่ยวผลผลิต มากกว่า 20 รายขึ้นไป จำนวน 11 ราย ร้อยละ 31.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกกล้วย จำแนกตามจำนวนคนงานเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต

จำนวนคนงานเกี่ยวเกี่ยวผลผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทำคนเดียว	12	3.4
2 – 5 คน	94	26.6
5 -10 คน	156	44.2
10-15 คน	61	17.3
15 – 20 คน	19	5.4
มากกว่า 20 คนขึ้นไป	11	3.1
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

5) บุคคลที่มีส่วนร่วมทำงาน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ส่วนใหญ่บุคคลที่มีส่วนร่วมทำงานคือ คนใช้แรงงานทั่วไปโดยจ่ายค่าจ้าง จำนวน 282 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.9 รองลงมาสมาชิกในครอบครัว จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.2 และเพื่อนบ้านที่ต้องมาใช้แรงงานคั้นมีนน้อยที่สุด จำนวน 35 ราย ร้อยละ 9.9 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกกล้วย จำแนกตามบุคคลที่มีส่วนร่วมทำงาน

บุคคลที่มีส่วนร่วมทำงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
สมาชิกในครอบครัว	36	10.2
เพื่อนบ้านที่ต้องมาใช้แรงงานคั้น	35	9.9
คนใช้แรงงานทั่วไปโดยจ่ายค่าจ้าง	282	79.9
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

6) ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต 6-10 วัน จำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมามากกว่า 10 วันจำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.4 และน้อยกว่า 2 วันน้อยที่สุด จำนวน 15 ราย ร้อยละ 4.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 วัน	15	4.2
2-5 วัน	48	13.6
6-10 วัน	165	46.7
มากกว่า 10 วัน	125	35.4
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

7) การจ้างงาน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจ้างงานจำนวน 318 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.1 รองลงมาเอาแรงจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามการจ้างงาน

การจ้างงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จ้าง	318	90.1
เอาแรง	35	9.9
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

8) วิธีการจ้างงาน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดรายวัน จำนวน 196 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.5 และคิดเหมาจำนวน 157 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกลำไย จำแนกตามวิธีการจ้างงาน

วิธีการจ้างงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
คิดรายวัน	196	55.5
คิดเหมา	157	44.5
คิดเป็นตะกร้า	-	-
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

9) ต้นทุนในการจ้างแรงงาน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย ต้นทุนในการจ้างแรงงานส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีต้นทุนน้อยกว่า 10,000 บาท/ปี จำนวน 219 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมา มีต้นทุน 10,001 - 50,000 บาท/ปี จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.0 และมีต้นทุน 50,001 – 100,000 บาท/ปี น้อยที่สุด จำนวน 14 ราย ร้อยละ 4.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.23)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกถ่าย จำแนกตามต้นทุนในการจ้างแรงงาน

ต้นทุนในการจ้างแรงงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000	219	62.0
10,001 - 50,000	120	34.0
50,001 – 100,000	14	4.0
100,001 – 150,000	-	-
มากกว่า 150,001	-	-
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

10) จำนวนเงินลงทุน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 353 ราย จำนวนเงินลงทุนส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเงินลงทุน 10,001 - 50,000บาท/ปี จำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา มีจำนวนเงินลงทุน 50,001 – 100,000บาท/ปี จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7 และมีจำนวนเงินลงทุน 100,001 – 150,000บาท/ปี น้อยที่สุด จำนวน 59 ราย ร้อยละ 16.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนผู้ที่เคยปลูกถ่าย จำแนกตามจำนวนเงินลงทุน

จำนวนเงินลงทุน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000	24	6.8
10,001 - 50,000	145	41.1
50,001 – 100,000	80	22.7
100,001 – 150,000	59	16.7
มากกว่า 150,001	45	12.7
รวม	353	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบเฉพาะคนที่ตอบว่า เคย

11) ความพึงพอใจในการปลูกถ่าย

เกษตรกรมีความคิดเห็นเรื่องความพึงพอใจในการปลูกถ่าย ถ้าพิจารณาจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เคยปลูกถ่าย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่พึงพอใจในการปลูกถ่ายจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาพึงพอใจพบน้อย จำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.3 และพึงพอใจสมควรในการปลูกถ่ายของเกษตรกรจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.4 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกถ่ายทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้ปลูกถ่าย จำนวน 325 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจน้อยในการปลูกถ่ายของเกษตรกรจำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาพึงพอใจพอสมควร จำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.8 และพึงพอใจมากในการปลูกถ่ายของเกษตรกรมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจน้อยในการปลูกถ่ายของเกษตรกรจำนวน 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาพึงพอใจพอสมควร จำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.4 และพึงพอใจมากในการปลูกถ่ายของเกษตรกร จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกถ่าย จำแนกตามความพึงพอใจในการปลูก

ความพึงพอใจในการปลูกถ่าย	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ได้ปลูกถ่าย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกถ่าย (ราย)	ร้อยละ		
ไม่พึงพอใจ	88	50.3	45	13.8	133	26.6
พึงพอใจน้อย	53	30.3	151	46.5	204	40.8
พึงพอใจสมควร	34	19.4	113	34.8	147	29.4
พึงพอใจมาก	-	-	16	4.9	16	3.2
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

12) ปัจจัยที่มีความสำคัญ

เกษตรกรมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญในการปลูกถ่าย ถ้าพิจารณาจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เคยปลูกถ่าย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยต้นทุนในการผลิตในการปลูกถ่ายจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาปัจจัยเทคโนโลยีในการผลิต จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.1 และสภาพภูมิอากาศมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.0 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูก

ลำไยทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้ปลูกลำไย จำนวน 325 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่าง คิดว่าปัจจัยต้นทุนในการผลิตในการปลูกลำไยจำนวน 228 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.2 รองลงมาปัจจัย สภาพภูมิอากาศ จำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.1 และปัจจัยแรงงาน มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่าง คิดว่าปัจจัยสำคัญคือปัจจัยต้นทุนในการผลิตในการปลูกลำไย จำนวน 316 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.2 รองลงมาปัจจัยเทคโนโลยีในการผลิต จำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 และแรงงานมีจำนวนน้อย ที่สุด จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามปัจจัยที่มีความสำคัญ

ปัจจัยที่มี ความสำคัญ	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ได้ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
สภาพภูมิอากาศ	7	4.0	62	19.1	69	13.8
แรงงาน	22	12.6	2	0.6	24	4.8
เทคโนโลยีใน การผลิต	58	33.1	33	10.2	91	18.2
ต้นทุนในการ ผลิต	88	50.3	228	70.2	316	63.2
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

13) รายได้การปลูกลำไยมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่น

เกษตรกรมีความคิดเห็นเรื่องรายได้การปลูกลำไยมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่น ถ้าพิจารณา จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เคยปลูกลำไย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่ใช่จำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.3 รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.4 และคิดว่าใช่มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไยทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้ปลูกลำไย จำนวน 325 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่แน่ใจ จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมา คิดว่าไม่ใช่ จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.4 และคิดว่าใช่ มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 62 ราย คิด

เป็นร้อยละ 19.1 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่ใช่ จำนวน 280 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.8 และคิดว่าใช่มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามรายได้การปลูกลำไยมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่น

รายได้การปลูก ลำไยมากกว่า ปลูกพืชชนิด อื่น	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ได้ปลูก ลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
ใช่	4	2.3	62	19.1	66	13.2
ไม่ใช่	165	94.3	115	35.4	280	56.0
ไม่แน่ใจ	6	3.4	148	45.5	154	30.8
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

14) อนาคตยังตัดสินใจปลูกลำไย

เกษตรกรมีความคิดเห็นเรื่องอนาคตยังตัดสินใจปลูกลำไย ถ้าพิจารณาจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ไม่เคยปลูกลำไย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่ปลูกจำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.8 รองลงมาไม่แน่ใจ จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.6 และคิดว่าปลูกมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.6 ของผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไยทั้งหมด เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้ปลูกลำไย จำนวน 325 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่แน่ใจ จำนวน 267 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.2 รองลงมา คิดว่าปลูกจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.6 และคิดว่าไม่ปลูก มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่แน่ใจ จำนวน 310 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาไม่ปลูก จำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.6 และคิดว่าปลูกมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนผู้ที่ปลูกและผู้ที่ไม่ได้ปลูกลำไย จำแนกตามการตัดสินใจปลูกลำไยใน
อนาคต

อนาคตยัง ตัดสินใจปลูก ลำไย	สถานภาพของเกษตรกร				รวม (ราย)	ร้อยละ
	ไม่ได้ปลูก ลำไย (ราย)	ร้อยละ	ปลูกลำไย (ราย)	ร้อยละ		
ปลูก	8	4.6	54	16.6	62	12.4
ไม่ปลูก	124	70.8	4	1.2	128	25.6
ไม่แน่ใจ	43	24.6	267	82.2	310	62.0
รวม	175	100.00	325	100.00	500	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ พบว่าค่า Log likelihood function เท่ากับ -211.8345 ค่า Restricted log likelihood เท่ากับ -323.7233 ค่า Chi squared เท่ากับ 223.7777 ค่า McFadden R² เท่ากับ 0.3456 และค่าความถูกต้องของแบบจำลองที่ใช้ในการทำนาย เท่ากับ 80.80% และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้แก่ ประสบการณ์ในการปลูกลำไย (X₉) ขนาดพื้นที่ทำการปลูกลำไย (X₁₅) ตลาดรองรับสินค้าลำไย (X₂₂) ราคาลำไย (X₂₃) ระบบขนส่ง (X₂₄) สารเร่งลำไยในฤดู (X₂₅) และการชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด (X₂₉) ในขณะที่ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ เพศของเกษตรกร (X₁) จำนวนแรงงานในการปลูกลำไย (X₆) และ จำนวนเงินลงทุน (X₁₃) (ตารางที่ 4.29 และ 4.30) การอธิบายถึงผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ที่นี้จะเรียงลำดับความสำคัญของความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ประสบการณ์ในการปลูกลำไย (X₉) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร

สามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.4656 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากมีประสพการณ์เพิ่มขึ้นในการปลูกกล้วย โอกาสที่ตัดสินใจปลูกกล้วยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.56 นั่นคือ หากมีการส่งเสริมการปลูกกล้วย เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะต้องนำความรู้ วิธีการ และเทคนิคใหม่ๆทางเกษตรไปแนะนำเผยแพร่ให้กับเกษตรกร แล้วติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อที่เกษตรกรจะได้มีประสพการณ์ในการปลูกกล้วยเพิ่มมากขึ้น และจะส่งผลทำให้เกษตรกรมีโอกาสปลูกกล้วยมากขึ้น

ระบบขนส่ง (X₂₄) ปัจจัยนี้มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญเป็นอันดับสองรองจากประสพการณ์ในการปลูกกล้วย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3822 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากเกษตรกรรายใดมีระบบขนส่งที่เพียงพอทำให้สามารถลำเลียงผลผลิตลำไยสู่ตลาด โอกาสที่ตัดสินใจปลูกกล้วยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.22 นั่นคือ หากต้องการให้การปลูกกล้วยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าวประสบความสำเร็จและมีเกษตรกรปลูกกล้วยจำนวนมาก ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องระบบขนส่งให้เพียงพอต่อผลผลิตลำไย

ราคาลำไย(X₂₃) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3797 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากเกษตรกรรับทราบว่าราคาลำไยเพิ่มสูงขึ้นแล้ว โอกาสที่เกษตรกรตัดสินใจปลูกกล้วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.97 นั่นคือ หากต้องการให้การปลูกกล้วยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าวประสบความสำเร็จและมีเกษตรกรปลูกกล้วยจำนวนมาก ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับราคาลำไย

ขนาดพื้นที่ทำการปลูกกล้วย (X₁₃) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญ แต่เครื่องหมายของของค่าสัมประสิทธิ์ติดลบ (-0.3629) นั้นหมายความว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรน้อยกว่าค่าเฉลี่ยมีโอกาสที่จะตัดสินใจปลูกกล้วยมากกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรมากกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจปลูกกล้วยจากค่า Marginal effect พบว่า หากเกษตรกรมีพื้นที่ทางการเกษตรลดลงจากค่าเฉลี่ย 7.09 ไร่แล้ว โอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจปลูกกล้วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.29 นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรน้อย เพราะว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรน้อยสามารถดูแลลำไยได้ทั่วถึงกว่า จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกกล้วยมีเพิ่มมากขึ้น

ตลาดรองรับสินค้าลำไย (X_{22}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3468 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าหากมีตลาดรองรับสินค้าที่เพียงพอกับปริมาณผลผลิตลำไย โอกาสที่เกษตรกรตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.68 นั่นคือ หากต้องการให้การปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าวประสบความสำเร็จและมีเกษตรกรปลูกลำไยจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดหาตลาดรองรับให้มีความเพียงพอกับปริมาณสินค้าลำไย

สารเร่งลำไยในฤดู (X_{23}) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3428 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการใช้สารเร่งลำไยในฤดูย่อมส่งผลให้ผลผลิตลำไยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โอกาสที่เกษตรกรตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.28 นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความรู้หรือแนะนำเกี่ยวกับวิธีการการใช้สารเร่งลำไยในฤดูให้กับเกษตรกร จึงจะส่งผลทำให้เกษตรกรมีโอกาสปลูกลำไยเพิ่มมากขึ้น

การชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด เช่นคนในครอบครัว เพื่อน ฯลฯ (X_{24}) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจปลูกลำไยสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.2989 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากเกษตรกรรายใดได้รับการชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด เช่นคนในครอบครัว เพื่อน ฯลฯ โอกาสที่พวกเขาจะตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.89 นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องลงพื้นที่ ติดตามคอยเฝ้าระวัง และชักชวนเกษตรกรให้ปลูกลำไย จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยเพิ่มมากขึ้น

เพศของเกษตรกร (X_1) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ติดลบ (-0.2721) นั้นหมายความว่าเกษตรกรที่เป็นผู้หญิงมีโอกาสที่จะตัดสินใจปลูกลำไยมีมากกว่าผู้ชาย เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจปลูกลำไยจากค่า Marginal effect พบว่า หากเกษตรกรเป็นผู้หญิงแล้ว โอกาสที่พวกเขาตัดสินใจปลูกลำไยเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.21 นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับเกษตรกรที่เป็นผู้หญิงก่อนจึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยมีเพิ่มมากขึ้น

จำนวนแรงงานในการปลูกกล้วย (X_0) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.2168 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าหากเกษตรกรรายใดมีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ย 3.14 คนแล้ว โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกกล้วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.68 นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องลงพื้นที่ ติดตามเรื่องแรงงานว่าเพียงพอหรือไม่ จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกกล้วยมีเพิ่มมากขึ้น

จำนวนเงินลงทุน (X_{13}) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในขณะที่ระดับของผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจปลูกกล้วยสามารถดูได้จากค่า Marginal effect ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1884 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากเกษตรกรรายใดมีจำนวนเงินลงทุนมาก โอกาสที่พวกเขาจะตัดสินใจปลูกกล้วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.84 นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดสรรหาแหล่งเงินทุน โดยเงินลงทุนที่ใช้ในการลงทุนเช่น ได้จากการกู้จากธนาคารหรือสหกรณ์ เพื่อที่เกษตรกรจะได้มีเงินลงทุนเพิ่มขึ้นในการปลูกกล้วย จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกกล้วยมีเพิ่มมากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์

ตัวแปร (Variable)	Maximum Likelihood Estimate			Marginal effect		
	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าความคลาด เคลื่อน (Standard Error)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (t - ratio)	ค่า สัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าความคลาด เคลื่อน (Standard Error)	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (t - ratio)
Constant	3.3481	1.7535	1.909	0.6930	0.3824	1.812
X ₁	-2.0608	0.5757	-3.580***	-0.2721	0.1096	-2.483**
X ₂	0.2701	0.3189	0.847	0.0572	0.0689	0.830
X ₃	0.1471	0.8200	0.179	0.0313	0.1787	0.175
X ₄	-0.3818	0.4113	-0.928	-0.0752	0.0789	-0.953
X ₅	0.2289	0.4620	0.496	0.0491	0.1041	0.471
X ₆	0.9739	0.3126	3.116***	0.2168	0.0844	2.568**
X ₇	0.4448	0.2795	1.591	0.0937	0.0618	1.516
X ₈	-0.0099	0.3084	-0.032	-0.0020	0.0637	-0.032
X ₉	2.0359	0.4324	4.708***	0.4656	0.0912	5.102***
X ₁₀	-0.4142	0.5936	-0.698	-0.0793	0.1090	-0.727
X ₁₁	-0.5582	0.3515	-1.588	-0.1102	0.0743	-1.483
X ₁₂	-0.5439	0.3839	-1.417	-0.1035	0.0712	-1.453
X ₁₃	0.8674	0.3233	2.683***	0.1884	0.0823	2.288**
X ₁₄	-0.3099	0.3663	-0.846	-0.0621	0.0747	-0.832
X ₁₅	-7.0073	1.6134	-4.343***	-0.3629	0.1391	-2.609***
X ₁₆	0.1579	0.2848	0.554	0.0327	0.0601	0.544
X ₁₇	-0.7333	0.5295	-1.385	-0.1310	0.0907	-1.445
X ₁₈	-0.1971	0.3896	-0.506	-0.0398	0.0773	-0.515
X ₁₉	-0.5314	0.3624	-1.466	-0.1025	0.0733	-1.398
X ₂₀	0.3129	0.7218	0.433	0.0684	0.1652	0.414

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ตัวแปร (Variable)	Maximum Likelihood Estimate			Marginal effect		
	ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าความคลาด เคลื่อน (Standard Error)	ค่าร้อยละ ทางสถิติ (t - ratio)	ค่า สัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าความคลาด เคลื่อน (Standard Error)	ค่าร้อยละ ทางสถิติ (t - ratio)
X ₂₁	-0.0478	0.3299	-0.145	-0.0099	0.0678	-0.146
X ₂₂	1.5348	0.3314	4.632***	0.3468	0.0836	4.148***
X ₂₃	1.6100	0.6371	2.527**	0.3797	0.1464	2.594***
X ₂₄	1.6320	0.4919	3.318***	0.3822	0.1094	3.494***
X ₂₅	1.8703	0.3501	5.342***	0.3428	0.1024	3.349***
X ₂₆	0.1037	0.2968	0.349	0.0215	0.0667	0.322
X ₂₇	0.0430	0.6184	0.070	0.0090	0.1299	0.069
X ₂₈	-0.4708	0.4042	-1.165	-0.0905	0.0771	-1.174
X ₂₉	1.3633	0.2990	4.559***	0.2989	0.0801	3.730***
X ₃₀	-0.4236	0.3661	-1.157	-0.0816	0.0680	-1.200

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

4.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการปลูกลำไยของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการปลูกลำไยของเกษตรกร ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านการผลิต 2) ด้านต้นทุน 3) ด้านตลาด 4) ด้านภาวะเศรษฐกิจ ได้ใช้วิธีมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของ Likert ซึ่งกำหนดระดับความเห็น โดยให้เป็นคะแนนระหว่าง 0 ถึง 3 ตามระดับความสำคัญของปัญหา ได้แก่ ไม่มีปัญหา น้อย ปานกลาง มาก ตามลำดับ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าระดับปัญหาด้านการผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 ซึ่งแสดงว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังต่อไปนี้คือ ระบบชลประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.46) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาในระบบชลประทานเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากปริมาณน้ำมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร จึงทำให้เกษตรกรขาดแคลนน้ำในการปลูกลำไย รองลงมาคือการใช้สารเร่งดอกลำไย (ค่าเฉลี่ย 2.03) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาการใช้สารเร่งดอกลำไยเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากการที่เกษตรกรนำสารเร่งมาใช้เพื่อกระตุ้นการออกดอกของลำไยทั้งในและนอกฤดูกาล เมื่อใช้ปริมาณสารมากในการเร่งเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากนั้นจะส่งผลให้สภาพต้นลำไยเสื่อมโทรม การใช้สารเคมีกำจัดแมลง (ค่าเฉลี่ย 1.97) สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากปัญหาการใช้สารเคมีกำจัดแมลงเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คือการใช้สารเคมีจำนวนมากนั้นย่อมส่งผลให้ระบบนิเวศมีการปรับสภาพความสมดุลที่ช้าลง อีกทั้งยังส่งผลให้สิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศการเกษตร โดยเฉพาะแมลงที่เป็นประโยชน์ที่ทำหน้าที่ควบคุมศัตรูพืช หรือแมลงผสมเกสรก็จะได้รับผลกระทบจากการใช้สารเคมี และยังส่งผลกระทบต่อผลผลิตทำให้มีสารตกค้างในผลผลิตลำไยอีกด้วย ศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 1.95) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากปัญหาศัตรูพืชลำไย เช่น หนอนเจาะกิ่ง หนอนเจาะขั้วผล และมวนลำไย เป็นต้น ซึ่งศัตรูพืชเหล่านี้ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลำไยลดลง และปัญหาสภาพภูมิอากาศ (ค่าเฉลี่ย 1.80) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากการที่สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบสภาวะโลกร้อน เช่นภาวะแห้งแล้ง และความแปรปรวนของฤดูกาลอย่างรุนแรง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการตกของฝน การเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงยาวนานหรือฝนตกหนักและตกผิดฤดูกาลซึ่งสร้างความเสียหายต่อผลผลิตลำไย (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัญหาด้านการผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาด้านการผลิต	ระดับของปัญหา					ระดับปัญหา
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	
1. ระบบชลประทาน	0.8 (4)	3.8 (19)	44.2 (221)	51.0 (255)	2.46	ปานกลาง
2. การใช้สารเร่งดอกลำไย	1.0 (5)	6.2 (31)	81.8 (409)	11.0 (55)	2.03	ปานกลาง
3. การใช้สารเคมีกำจัดแมลง	1.0 (5)	13.0 (65)	73.6 (368)	12.4 (62)	1.97	ปานกลาง
4. ศัตรูพืช	1.4 (7)	19.0 (95)	63.2 (316)	16.4 (82)	1.95	ปานกลาง
5. สภาพภูมิอากาศ	6.4 (31)	17.4 (87)	66.6 (333)	9.8 (49)	1.80	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม					2.04	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าระดับปัญหาด้านต้นทุนในการผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 ซึ่งแสดงว่าปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังต่อไปนี้คือ ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 2.83) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาปุ๋ยเคมีมีราคาสูงเป็นปัญหามากเนื่องจากการที่ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงส่งผลให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตที่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือสารเร่งดอกมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 2.37) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาสารเร่งดอกมีราคาสูงเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากการที่เกษตรกรต้องใช้สารเร่งดอกลำไยเพื่อกระตุ้นให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เมื่อสารเร่งดอกมีราคาสูงย่อมส่งผลให้มีต้นทุนในการผลิตลำไยเพิ่มขึ้น สารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 2.33) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาสารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูงเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากการที่เกษตรกรต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงเพื่อป้องกันโรคระบาด

และช่วยให้ผลผลิตดีขึ้น เมื่อสารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูงขึ้นย่อมส่งผลให้มีต้นทุนในการผลิตลำไยเพิ่มขึ้น แรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.20) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการที่รัฐบาลปรับค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำวันละ 300 บาท ส่งผลให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตลำไยเพิ่มสูงขึ้น ปุ๋ยคอกมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 1.77) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปุ๋ยคอกมีราคาสูงเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการที่ปุ๋ยคอกมีราคาสูงส่งผลให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตที่เพิ่มขึ้น และกล้าพันธุ์ลำไยมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 0.55) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากเกษตรกรบางรายสามารถเพาะชำกล้าลำไยได้เอง เมื่อราคากกล้าพันธุ์ลำไยสูงขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการผลิตลำไยในระดับน้อย (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัญหาด้านต้นทุนในการผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาด้านต้นทุนในการผลิต	ระดับของปัญหา					ระดับปัญหา
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	
1. ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง	1.0 (5)	1.8 (9)	10.6 (53)	86.6 (433)	2.83	มาก
2. สารเร่งดอกมีราคาสูง	1.0 (5)	3.8 (19)	52.2 (261)	43.0 (215)	2.37	ปานกลาง
3. สารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูง	1.2 (6)	4.0 (20)	55.0 (275)	39.8 (199)	2.33	ปานกลาง
4. แรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น	1.6 (8)	7.4 (37)	60.6 (303)	30.4 (152)	2.20	ปานกลาง
5. ปุ๋ยคอกมีราคาสูง	13.0 (65)	27.8 (139)	28.4 (142)	30.8 (154)	1.77	ปานกลาง
6. กล้าพันธุ์ลำไยมีราคาสูง	52.2 (261)	41.6 (208)	4.8 (24)	1.4 (7)	0.55	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม					2.01	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าระดับปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจในการผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 ซึ่งแสดงว่าปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังต่อไปนี้คือ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.50) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาภาวะเศรษฐกิจเป็นปัญหาในระดับปานกลาง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวที่ช้าลง เป็นผลมาจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไปดังนั้นส่งผลกระทบต่อ การส่งออกลำไย และคู่แข่งจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 1.37) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากประเทศไทยต้องเผชิญกับคู่แข่งจากต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน โดยทางรัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญในภาคการเกษตร อีกทั้งยังให้ความสำคัญต่อการปลูก ลำไยและพัฒนาสายพันธุ์เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของ ไทย (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจในการผลิตลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจ	ระดับของปัญหา					ระดับปัญหา
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	
1. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ	1.6 (8)	5.4 (27)	34.4 (172)	58.6 (293)	2.50	ปานกลาง
2. คู่แข่งขันจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น	12.8 (64)	44.8 (224)	34.8 (174)	7.6 (38)	1.37	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม					1.94	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าระดับปัญหาด้านการตลาดโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 ซึ่งแสดงว่าปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังต่อไปนี้คือ ราคาของลำไยมีความไม่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 2.80) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหาราคาของลำไยมีความไม่แน่นอนเป็นปัญหาในระดับปานกลางเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ผันผวน สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง และคู่แข่งจากต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ราคา

ของลำไยมีความไม่แน่นอน ราคาผลผลิตลำไยตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.45) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัญหา ราคาผลผลิตลำไยตกต่ำเป็นปัญหาในระดับปานกลางเนื่องจากการที่ปริมาณผลผลิตล้นตลาดส่งผลให้ ราคาลำไยตกต่ำ และตลาดรองรับผลผลิตลำไยมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.63) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากตลาดรองรับสินค้าไม่เพียงพอกับปริมาณผลผลิตลำไยที่เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัญหาด้านการตลาด

ปัญหาด้านการตลาด	ระดับของปัญหา					ระดับของปัญหา
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	
1. ราคาของลำไยมีความไม่แน่นอน	0.6 (3)	1.6 (8)	14.6 (73)	83.2 (416)	2.80	มาก
2. ราคาผลผลิตลำไยตกต่ำ	0.8 (4)	3.0 (15)	46.8 (234)	49.4 (247)	2.45	ปานกลาง
3. ตลาดรองรับผลผลิตลำไยมีน้อย	8.6 (43)	34.0 (170)	43.0 (215)	14.4 (72)	1.63	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม					2.29	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าระดับปัญหาโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 ซึ่งแสดงว่าปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังต่อไปนี้คือ ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 2.83), ราคาของลำไยมีความไม่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 2.80), ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.50), ระบบชลประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.46), ราคาผลผลิตลำไยตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.45), สารเร่งดอกมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 2.37), สารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 2.33), แรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.20), การใช้สารเร่งดอกลำไย (ค่าเฉลี่ย 2.03), การใช้สารเคมีกำจัดแมลง (ค่าเฉลี่ย 1.97), ศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 1.95), สภาพภูมิอากาศ (ค่าเฉลี่ย 1.80), ปุ๋ยคอกมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 1.77), ตลาดรองรับผลผลิตลำไยมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.63), คู่แข่งขันจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 1.37) และ กล้าพันธุ์ลำไยมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 0.55) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับปัญหาโดยรวม

ปัญหา	ระดับของปัญหา					ระดับของปัญหา
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	
1. ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง	1.0 (5)	1.8 (9)	10.6 (53)	86.6 (433)	2.83	มาก
2. ราคาของถั่วไหมีความไม่แน่นอน	0.6 (3)	1.6 (8)	14.6 (73)	83.2 (416)	2.80	มาก
3. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ	1.6 (8)	5.4 (27)	34.4 (172)	58.6 (293)	2.50	ปานกลาง
4. ระบบชลประทาน	0.8 (4)	3.8 (19)	44.2 (221)	51.0 (255)	2.46	ปานกลาง
5. ราคาผลผลิตถั่วตกต่ำ	0.8 (4)	3.0 (15)	46.8 (234)	49.4 (247)	2.45	ปานกลาง
6. สารเร่งดอกมีราคาสูง	1.0 (5)	3.8 (19)	52.2 (261)	43.0 (215)	2.37	ปานกลาง
7. สารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูง	1.2 (6)	4.0 (20)	55.0 (275)	39.8 (199)	2.33	ปานกลาง
8. แรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น	1.6 (8)	7.4 (37)	60.6 (303)	30.4 (152)	2.20	ปานกลาง
9. การใช้สารเร่งดอกถั่ว	1.0 (5)	6.2 (31)	81.8 (409)	11.0 (55)	2.03	ปานกลาง
10. การใช้สารเคมีกำจัดแมลง	1.0 (5)	13.0 (65)	73.6 (368)	12.4 (62)	1.97	ปานกลาง
11. ศัตรูพืช	1.4 (7)	19.0 (95)	63.2 (316)	16.4 (82)	1.95	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

ปัญหา	ระดับของปัญหา					ระดับของปัญหา
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	
12. สภาพภูมิอากาศ	6.4 (31)	17.4 (87)	66.6 (333)	9.8 (49)	1.80	ปานกลาง
13. ราคาคอกมีราคาสูง	13.0 (65)	27.8 (139)	28.4 (142)	30.8 (154)	1.77	ปานกลาง
14. ตลาดรองรับผลผลิตลำไยมีน้อย	8.6 (43)	34.0 (170)	43.0 (215)	14.4 (72)	1.63	ปานกลาง
15. คู่แข่งขันจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น	12.8 (64)	44.8 (224)	34.8 (174)	7.6 (38)	1.37	น้อย
16. กล้าพันธุ์ลำไยมีราคาสูง	52.2 (261)	41.6 (208)	4.8 (24)	1.4 (7)	0.55	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม					2.06	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานการปลูกลำไย ในการศึกษาได้เก็บข้อมูลจำนวนทั้งหมด 500 ตัวอย่าง โดยกลุ่มแรกเป็นเกษตรกรที่ตัดสินใจปลูกลำไย จำนวน 325 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 65 ของตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มที่สองเป็นเกษตรกรที่ไม่ตัดสินใจปลูกลำไย จำนวน 175 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 35 ของตัวอย่างทั้งหมด สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นลักษณะข้อมูลทั่วไป และความคิดเห็นต่างๆ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เช่น การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในขณะที่การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) โดยเทคนิควิธีวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates: MLE) และเทคนิควิเคราะห์โดยวิธี Marginal effects เพื่อศึกษาโอกาสความน่าจะเป็น (Probability) ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกลำไยของเกษตรกร

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่าเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 88.4 เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 56 -65 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.2 เกษตรกรส่วนใหญ่ระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 36.2 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่สมรสแล้วมีถึงร้อยละ 91.6 เกษตรกรส่วนใหญ่ศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 87.1 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 ร้อยละ 32.4 เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เสริมของครอบครัวอยู่ระหว่าง 10,001-50,000 ร้อยละ 69.8 พื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 5-10 ไร่ ร้อยละ 37.2 พื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่จะน้อยกว่า 5 ไร่ ร้อยละ 100 ทั้งพื้นที่ทำกิจกรรมอื่นๆ ส่วนใหญ่จะอยู่น้อยกว่า 5 ไร่ ร้อยละ 100 จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 2-4 คน ร้อยละ 70.8 จำนวนแรงงานในครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 3 คน ร้อยละ 63.8 ประสบการณ์ในการทำการเกษตรส่วนใหญ่จะ 10–20 ปี ร้อยละ 56.6 และนอกจากนี้ ส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกกล้วยมากที่สุดคือ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 44.4

เมื่อพิจารณาในด้านพฤติกรรมของเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่เคยปลูกกล้วยของเกษตรกรร้อยละ 74.4 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างปลูกกล้วยพันธุ์คือ ร้อยละ 49.6 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสาเหตุที่ปลูกกล้วยคือความชอบส่วนตัว ร้อยละ 85.3 ส่วนใหญ่คนงานเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน 5-10 คน ร้อยละ 44.2 คนใช้แรงงานทั่วไปโดยจะจ่ายเป็นค่าจ้าง ร้อยละ 79.9 ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต 6-10 วัน ร้อยละ 46.7 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจ้างงาน ร้อยละ 90.1 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดรายวัน ร้อยละ 55.5 ต้นทุนในการจ้างแรงงานส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีต้นทุนน้อยกว่า 10,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 62.0 จำนวนเงินลงทุนส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเงินลงทุน 10,001 - 50,000 บาท/ปี ร้อยละ 41.1 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจน้อยในการปลูกกล้วยร้อยละ 40.8 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าปัจจัยสำคัญคือปัจจัยต้นทุนในการผลิตในการปลูกกล้วย คิดเป็นร้อยละ 63.2 เกษตรกรมีความคิดที่ว่ารายได้ที่ได้จากการปลูกกล้วยมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่น โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่ใช่ ร้อยละ 56.0 และนอกจากนี้ เกษตรกรมีความคิดเห็นเรื่องอนาคตยังตัดสินใจปลูกกล้วย ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่แน่ใจร้อยละ 62.0

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ พบว่าค่าความถูกต้องของแบบจำลองที่ใช้ในการทำนายสูงถึง 80.80 % และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05 จำนวน 10 ปัจจัย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้แก่ ประสบการณ์ในการปลูกกล้วย, ขนาดพื้นที่ทำการปลูกกล้วย, ตลาดรองรับสินค้ากล้วย, ราคากล้วย, ระบบขนส่ง, สารเร่งกล้วยในฤดู และการชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด ในขณะที่ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่

เพศของเกษตรกร, จำนวนแรงงานในการปลูกลำไย และจำนวนเงินลงทุน การอธิบายถึงผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ที่นี้จะเรียงลำดับความสำคัญของความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากมากไปหาน้อย ดังนี้

การที่เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกลำไยซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจปลูกลำไยอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบสูงสุดในกลุ่มปัจจัยทั้งหลายที่มีนัยสำคัญด้วยกัน นั่นคือหากมีการส่งเสริมการปลูกลำไย เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะต้องนำความรู้ วิธีการ และเทคนิคใหม่ๆทางเกษตรไปแนะนำเผยแพร่ให้กับเกษตรกร แล้วติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อที่เกษตรกรจะได้มีประสบการณ์ในการปลูกลำไยเพิ่มมากขึ้น และจะส่งผลทำให้เกษตรกรมีโอกาสปลูกลำไยมากขึ้น ระบบขนส่ง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร นั่นคือ หากต้องการให้การปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าวประสบความสำเร็จและมีเกษตรกรปลูกลำไยจำนวนมาก ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องระบบขนส่งให้เพียงพอต่อผลผลิตลำไย ปัจจัยทางด้านราคาลำไย ปัจจัยนี้หากต้องการให้การปลูกลำไยในเขตพื้นที่อำเภอพร้าวประสบความสำเร็จและมีเกษตรกรปลูกลำไยจำนวนมาก ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับราคาลำไย ขนาดพื้นที่ทำการปลูกลำไย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไย นั่นคือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรน้อย เพราะว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรน้อยสามารถดูแลลำไยได้ทั่วถึงกว่าจึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยมีเพิ่มมากขึ้น ตลาดรองรับสินค้าลำไยเป็นปัจจัยที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดหาตลาดรองรับให้มีความเพียงพอกับปริมาณสินค้าลำไย สารเร่งลำไยในฤดู เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความรู้หรือแนะนำเกี่ยวกับวิธีการการใช้สารเร่งลำไยในฤดูให้กับเกษตรกร จึงจะส่งผลทำให้เกษตรกรมีโอกาสปลูกลำไยเพิ่มมากขึ้น การชักชวนหรือแนะนำจากคนใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว เพื่อน ฯลฯ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไย นั่นคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องลงพื้นที่ ติดตามคอยเฝ้าระวัง และชักชวนเกษตรกรให้ปลูกลำไย จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยเพิ่มมากขึ้น เพศของเกษตรกร เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร นั่นคือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับเกษตรกรที่เป็นผู้หญิงก่อนจึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยมีเพิ่มมากขึ้น จำนวนแรงงานในการปลูกลำไย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไย ซึ่งปัจจุบันทางด้านเกษตรกรส่วนใหญ่หาแรงงานด้วยตนเอง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องลงพื้นที่ ติดตามเรื่องแรงงานว่าเพียงพอหรือไม่ จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยมีเพิ่มมากขึ้น และนอกจากนี้จำนวนเงินลงทุน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกรนั้นคือทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความช่วยเหลือในเรื่องการจัดสรรหาแหล่งเงินทุน โดยเงินทุนที่ใช้ในการลงทุนเช่น ได้จากการกู้

จากธนาคารหรือสหกรณ์ เพื่อที่เกษตรกรจะได้มีเงินลงทุนเพิ่มขึ้นในการปลูกลำไย จึงจะช่วยให้โอกาสที่เกษตรกรจะปลูกลำไยมีเพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาพบว่าปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรที่ตัดสินใจปลูกลำไย จากกลุ่มตัวอย่าง 500 ราย พบว่าระดับปัญหาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 ซึ่งแสดงว่าปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สามารถเรียงตามลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังต่อไปนี้คือ ปัญหาปุ๋ยเคมีมีราคาสูง ปัญหาราคาของลำไยมีความไม่แน่นอน ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาระบบชลประทาน ปัญหาราคาผลผลิตลำไยตกต่ำ ปัญหาสารเร่งดอกมีราคาสูง ปัญหาสารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูง ปัญหาแรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น ปัญหาการใช้สารเร่งดอกลำไย ปัญหาการใช้สารเคมีกำจัดแมลง ปัญหาศัตรูพืช ปัญหาสภาพภูมิอากาศ ปัญหาปุ๋ยคอกมีราคาสูง ปัญหาตลาดรองรับผลผลิตลำไยมีน้อย ปัญหาคู่แข่งจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น และปัญหาการค้าพันธูลำไยมีราคาสูง นอกจากนี้เกษตรกรที่ปลูกลำไยและไม่ได้ปลูกลำไย ยังได้ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าว ได้แก่ รัฐบาลควรกำหนดราคาลำไย ให้มีความแน่นอนไม่ผันผวนมากจนเกินไปและรัฐบาลควรเข้ามาควบคุมราคาปุ๋ยและสารเคมีให้มีราคาไม่สูงมากจนเกินไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางประการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปลูกลำไยของเกษตรกรให้ประสบความสำเร็จ คือ

1) ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกระจายผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ได้มากที่สุด และควรควบคุมราคาลำไยเพื่อป้องกันการถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง เพื่อที่จะช่วยแก้ไขปัญหาราคาลำไย

2) ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาตลาดซื้อขายลำไย และขยายตลาดลำไยเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกรที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

3) ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อที่จะเกษตรกรจะได้มีต้นทุนในการผลิตที่ลดลง

4) ปัจจุบันในด้านการตลาดของเกษตรกรยังต้องพึ่งพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น จึงส่งผลให้ราคาผลผลิตที่เกษตรกรได้รับไม่เป็นที่พึงพอใจมากนัก ดังนั้นเกษตรกรควรรวมกลุ่มอย่างจริงจัง ที่จะสามารถตั้งราคา การซื้อขายเพื่อให้ได้ในราคาที่ดีขึ้น

5) ในด้านต้นทุน เกษตรกรจะต้องลดปริมาณเงินทุนลง ซึ่งจากเดิมเกษตรกรเคยใช้ปุ๋ยเคมี ควรหันมาใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนในการผลิต อีกทั้งการทำปุ๋ยหมักชีวภาพยังสามารถช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรอีกด้วย

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเมื่อเวลาเปลี่ยนไปผลการศึกษาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
- 2) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในเรื่องระบบโลจิสติกส์ของการค้าลำไยในประเทศและต่างประเทศ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรเชียงใหม่.(2555).พื้นที่ทำการเกษตร.สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2557,จาก<http://www.chiangmai.doae.go.th>.
- กรมส่งเสริมการเกษตร.(2543).การผลิตลำไยที่ดีและเหมาะสม.พิมพ์ครั้งที่1.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมการค้าต่างประเทศ.(2550).สถานการณ์การค้าลำไย.สืบค้นเมื่อ10 มกราคม 2558, จาก <http://www.mof.or.th/web/agriculture.php?id=38&cat=25>.
- กองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร1 กรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์.(2556).ปริมาณผลผลิตลำไย.สืบค้นเมื่อ13 กุมภาพันธ์ 2558, จากhttp://agri.dit.go.th/web_dit_sec3/home/index.aspx.
- ฉัตรชัย น้ำประทานสุข.(2555).ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออรรถเตอร์ของเกษตรกร.(การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชลธิรา ศิริภัทรนุกูล .(2551).ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อส้มเขียวหวานของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.(การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์.(2554).ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการปลูกผักในระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตพื้นที่โครงการหลวง.(โครงการวิจัย,มูลนิธิโครงการหลวง).
- ปณกันต์ ภูเอี่ยม.(2545).ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทนและปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตลำไยอบแห้งทั้งเปลือก ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสารภีจำกัดจังหวัดเชียงใหม่.(วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์,มหาวิทยาลัยแม่โจ้).
- ประยงค์ เนตยารักษ์.(2550).เศรษฐศาสตร์การเกษตร.พิมพ์ครั้งที่1.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พาวิน มะโนชัย, ยุทธนา เขาสุเมรุ, ชิติ ศรีตันทิพย์และสันติ ช่างเจรจา. (2547).เทคโนโลยีการผลิตลำไย.พิมพ์ ครั้งที่ 1.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นต์เตอร์.
- เริงชัย ดันสุชาติ.(2548).เศรษฐมิติ.พิมพ์ครั้งที่1.เชียงใหม่:โรงพิมพ์โทนัลเลอร์.

- วัลลาภ นุตะมาน.(2551). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการประกันภัยพืชผลของเกษตรกร*. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร:เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 104,สิงหาคม 2551.
- วัลลภ พรหมทอง และคณะ.(2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (รายงานการวิจัยคณะเทคโนโลยีการเกษตร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ศักดิ์ดำเนิน นนท์กิติ.(2551). *การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจของการยอมรับการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานของเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ในจังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศศิธร อุ่นเมืองอินทร์.(2555). *การจัดการน้ำของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในสภาวะแล้ง ในอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศิริกานดา ยะคา.(2554). *พฤติกรรมทางด้านการตลาดลำไยในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศุภฤกษ์ ไชยพันธ์.(2555). *พืชเศรษฐกิจ*. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2557, จาก <http://phrao.chiangmai.doae.go.th>.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกรเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2557. *ศูนย์ข้อมูลผลไม้*. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2557, จาก<http://www.oae.go.th/fruits/index.php/longan-data>.
- สันติพงษ์ สุภกิจเจริญ.(2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร*. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อัจฉรา ยาชะวันนา.(2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน*. (การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อัญชติ กุณพงษ์. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยตามระบบการจัดการคุณภาพ ของเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- Yamane, T. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper & Row.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก
ผลการวิเคราะห์ Logit Model

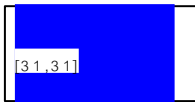
```
--> RESET
Initializing LIMDEP Version 9.0.1 (January 1, 2007).
-->
LOGIT;Lhs=Y;Rhs=ONE,X1,X2,X3,X4,X5,X6,X7,X8,X9,X10,X11,X12,X13,X14,X15
,X16
      ,X17,X18,X19,X20,X21,X22,X23,X24,X25,X26,X27,X28,X29,X30;Marginal
Effects
      ;PrintVC$
Normal exit from iterations. Exit status=0.
```

```
+-----+
| Binary Logit Model for Binary Choice |
| Maximum Likelihood Estimates         |
| Model estimated: Jun 17, 2015 at 10:37:25AM. |
| Dependent variable                   | Y |
| Weighting variable                   | None |
| Number of observations                | 500 |
| Iterations completed                 | 10 |
| Log likelihood function               | -211.8345 |
| Number of parameters                 | 31 |
| Info. Criterion: AIC =                | .97134 |
|   Finite Sample: AIC =                | .97982 |
| Info. Criterion: BIC =                | 1.23264 |
| Info. Criterion:HQIC =                | 1.07387 |
| Restricted log likelihood             | -323.7233 |
| McFadden Pseudo R-squared            | .3456311 |
| Chi squared                           | 223.7777 |
| Degrees of freedom                   | 30 |
| Prob[ChiSqd > value] =                | .0000000 |
| Hosmer-Lemeshow chi-squared =         | 7.41820 |
| P-value= .38667 with deg.fr. =       | 7 |
+-----+
```

```
+-----+
+
|Variable| Coefficient | Standard Error |b/St.Er.|P[|Z|>z]| Mean of
X|
+-----+
+
-----+Characteristics in numerator of Prob[Y = 1]
```

	Constant	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13
	3.34814781	-2.06083422	.27011683	.14712698	-.38181579	.22892315	.97387405	.44476073	-.00990094	2.03593839	-.41418805	-.55819434	-.54385927	.86742851
	1.75354307	.57571255	.31892149	.82000968	.41132627	.46196234	.31257567	.27953458	.30837637	.43242008	.59360523	.35145407	.38386618	.32328272
	1.909	-3.580	.847	.179	-.928	.496	3.116	1.591	-.032	4.708	-.698	-1.588	-1.417	2.683
	.0562	.0003	.3970	.8576	.3533	.6202	.0018	.1116	.9744	.0000	.4853	.1122	.1565	.0073
		.91200000	.72000000	.95400000	.79200000	.88800000	.74400000	.61000000	.74800000	.83600000	.91600000	.68400000	.83600000	.67400000

X14		-.30992102	.36625893	-.846	.3975	.73400000
X15		-7.00729526	1.61340405	-4.343	.0000	.95400000
X16		.15788296	.28478337	.554	.5793	.76800000
X17		-.73332411	.52945981	-1.385	.1660	.91800000
X18		-.19705742	.38957124	-.506	.6130	.80200000
X19		-.53144170	.36241068	-1.466	.1425	.79200000
X20		.31285168	.72182796	.433	.6647	.96200000
X21		-.04780341	.32986688	-.145	.8848	.65800000
X22		1.53480991	.33136602	4.632	.0000	.75000000
X23		1.60999018	.63711075	2.527	.0115	.94200000
X24		1.63195047	.49185022	3.318	.0009	.89600000
X25		1.87031647	.35011318	5.342	.0000	.38200000
X26		.10372774	.29679584	.349	.7267	1.31800000
X27		.04303634	.61835650	.070	.9445	.91400000
X28		-.47076609	.40420982	-1.165	.2442	.84400000
X29		1.36326355	.29901441	4.559	.0000	.67000000
X30		-.42359714	.36605906	-1.157	.2472	.87400000


```

+-----+
| Information Statistics for Discrete Choice Model. |
| M=Model MC=Constants Only M0=No Model |
| Criterion F (log L) -211.83447 -323.72332 -346.57359 |
| LR Statistic vs. MC 223.77769 .00000 .00000 |
| Degrees of Freedom 30.00000 .00000 .00000 |
| Prob. Value for LR .00000 .00000 .00000 |
| Entropy for probs. 211.83448 323.72332 346.57359 |
| Normalized Entropy .61123 .93407 1.00000 |
| Entropy Ratio Stat. 269.47822 45.70054 .00000 |
| Bayes Info Criterion 1.22021 1.66777 1.75917 |
| BIC(no model) - BIC .53896 .09140 .00000 |
| Pseudo R-squared .34563 .00000 .00000 |
| Pct. Correct Pred. 80.80000 .00000 50.00000 |
| Means: y=0 y=1 y=2 y=3 y=4 y=5 y=6 y>=7 |
| Outcome .3500 .6500 .0000 .0000 .0000 .0000 .0000 .0000 |
| Pred.Pr .3500 .6500 .0000 .0000 .0000 .0000 .0000 .0000 |
| Notes: Entropy computed as Sum(i)Sum(j)Pfit(i,j)*logPfit(i,j). |
| Normalized entropy is computed against M0. |
| Entropy ratio statistic is computed against M0. |
| BIC = 2*criterion - log(N)*degrees of freedom. |
| If the model has only constants or if it has no constants, |
| the statistics reported here are not useable. |
+-----+

```

```

+-----+
| Partial derivatives of probabilities with |
| respect to the vector of characteristics. |
| They are computed at the means of the Xs. |
| Observations used are All Obs. |
+-----+
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|Variable| Coefficient | Standard Error |
|b/St.Er.|P[|Z|>z]|Elasticity|
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
-----+Marginal effect for variable in probability
Constant| .69303361 .38241742 1.812 .0699
-----+Marginal effect for dummy variable is P|1 - P|0.

```

X1		-.27210593	.10960713	-2.483	.0130	-.35081249
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X2		.05721721	.06894135	.830	.4066	.05823732
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X3		.03127242	.17868534	.175	.8611	.04217471
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X4		-.07518594	.07891840	-.953	.3407	.08417905
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X5		.04905123	.10410319	.471	.6375	.06157510
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X6		.21675563	.08440682	2.568	.0102	.22797411
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X7		.09369503	.06182198	1.516	.1296	.08079577
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X8		-.00204731	.06369447	-.032	.9744	.00216484
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X9		.46555958	.09124206	5.102	.0000	.55020402
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X10		-.07925736	.10900885	-.727	.4672	.10263070
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X11		-.11021359	.07431045	-1.483	.1380	.10656963
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X12		-.10347101	.07119505	-1.453	.1461	.12228331
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X13		.18835874	.08231427	2.288	.0221	.17946835
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X14		-.06213184	.07471986	-.832	.4057	.06446923
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X15		-.36293898	.13911385	-2.609	.0091	.48946787
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X16		.03268022	.06012278	.544	.5867	.03548039
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X17		-.13097974	.09066705	-1.445	.1486	.16997655
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X18		-.03975195	.07725666	-.515	.6069	.04506870
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X19		-.10245098	.07329602	-1.398	.1622	.11470531
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X20		.06836844	.16523528	.414	.6790	.09297645
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X21		-.00986354	.06779027	-.146	.8843	.00917490
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X22		.34682576	.08362284	4.148	.0000	.36771794
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X23		.37970438	.14635681	2.594	.0095	.50563684
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X24		.38219733	.10937957	3.494	.0005	.48410311
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X25		.34282048	.10237670	3.349	.0008	.18512809
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X26		.02147062	.06669351	.322	.7475	.04000389
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X27		.00897341	.12992337	.069	.9449	.01159433
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X28		-.09050100	.07707751	-1.174	.2403	.10797869
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X29		.29893485	.08014623	3.730	.0002	.28313500
-----+Marginal effect for dummy variable is P 1 - P 0.						
X30		-.08159177	.06801958	-1.200	.2303	.10080916

```

+-----+
| Marginal Effects for|
+-----+-----+
| Variable | All Obs. |
+-----+-----+
| ONE      | .69303   |
| X1       | -.27211  |
| X2       | .05722   |
| X3       | .03127   |
| X4       | -.07519  |
| X5       | .04905   |
| X6       | .21676   |
| X7       | .09370   |
| X8       | -.00205  |
| X9       | .46556   |
| X10      | -.07926  |
| X11      | -.11021  |
| X12      | -.10347  |
| X13      | .18836   |
| X14      | -.06213  |
| X15      | -.36294  |
| X16      | .03268   |
| X17      | -.13098  |
| X18      | -.03975  |
+-----+-----+

```

```

+-----+-----+
| Marginal Effects for|
+-----+-----+
| Variable | All Obs. |
+-----+-----+
| X19      | -.10245  |
| X20      | .06837   |
| X21      | -.00986  |
| X22      | .34683   |
| X23      | .37970   |
| X24      | .38220   |
| X25      | .34282   |
| X26      | .02147   |
| X27      | .00897   |
| X28      | -.09050  |
| X29      | .29893   |
| X30      | -.08159  |
+-----+-----+

```

```

+-----+-----+-----+
| Fit Measures for Binomial Choice Model |
| Logit      model for variable Y      |
+-----+-----+-----+
| Proportions P0= .350000   P1= .650000 |
| N =      500  N0=      175   N1=      325 |
| LogL=     -211.834  LogL0=     -323.723 |
| Estrella = 1-(L/L0)^(-2L0/n) = .42256 |
+-----+-----+-----+
|      Efron | McFadden | Ben./Lerman |
|      .40927 | .34563   | .72853       |
|      Cramer | Veall/Zim. | Rsqrd_ML     |
|      .40335 | .54795   | .36081       |
+-----+-----+-----+
| Information Akaike I.C. Schwarz I.C. |

```


Criteria	.97134	1.23264	
Predictions for Binary Choice Model. Predicted value is			
1 when probability is greater than .500000, 0 otherwise.			
Note, column or row total percentages may not sum to			
100% because of rounding. Percentages are of full sample.			
Actual Value	Predicted Value		Total Actual
	0	1	
0	117 (23.4%)	58 (11.6%)	175 (35.0%)
1	38 (7.6%)	287 (57.4%)	325 (65.0%)
Total	155 (31.0%)	345 (69.0%)	500 (100.0%)

=====
 Analysis of Binary Choice Model Predictions Based on Threshold = .5000
 =====

Prediction Success

Sensitivity = actual 1s correctly predicted	88.308%
Specificity = actual 0s correctly predicted	66.857%
Positive predictive value = predicted 1s that were actual 1s	83.188%
Negative predictive value = predicted 0s that were actual 0s	75.484%
Correct prediction = actual 1s and 0s correctly predicted	80.800%

Prediction Failure

False pos. for true neg. = actual 0s predicted as 1s	33.143%
False neg. for true pos. = actual 1s predicted as 0s	11.692%
False pos. for predicted pos. = predicted 1s actual 0s	16.812%
False neg. for predicted neg. = predicted 0s actual 1s	24.516%
False predictions = actual 1s and 0s incorrectly predicted	19.200%

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกร ในเขตพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกกล้วย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกล้วยของเกษตรกร

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคที่ควรปรับปรุงในการปลูกกล้วยของเกษตรกร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบโดยใส่เครื่องหมาย \surd ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่านเลือกหรือเติมข้อความหรือตัวเลขลงในช่องว่าง.....ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

() ไม่เคยได้รับการศึกษา () จบการศึกษา ม.4-ม.6

() จบการศึกษา ป.1-ป.6 () ระดับปริญญาตรี

() จบการศึกษา ม.1-ม.3 () สูงกว่าระดับปริญญาตรี

4.สถานภาพ () โสด () สมรส () อื่นๆ.....

5. ศาสนา

() พุทธ () คริสต์ () อื่นๆ.....

6. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว.....บาท/ปี

7. รายได้เสริมของครัวเรือน.....บาท/ปี

8. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรของท่านทั้งหมด

- () น้อยกว่า 5 ไร่ () 5-10 ไร่
- () 10-15 ไร่ () 15-20 ไร่
- () อื่นๆ.....

9. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำเกษตร (รวมผู้ตอบแบบสอบถามด้วย)

- () 1 คน () 2 คน
- () 3 คน () 4 คน
- () มากกว่า 4 คนขึ้นไป

10. ท่านมีพื้นที่ถือครองทั้งหมด.....ไร่.....งาน แบ่งเป็น

10.1 พื้นที่อยู่อาศัย.....ไร่.....งาน

() เป็นของตนเอง.....ไร่.....งาน

() เช่าคนอื่น.....ไร่.....งาน

10.2 พื้นที่ทำการเกษตร.....ไร่.....งาน

() เป็นของตนเอง.....ไร่.....งาน

() เช่าคนอื่น.....ไร่.....งาน

10.3 พื้นที่ทำกิจกรรมอื่น ๆไร่.....งาน

() เป็นของตนเอง.....ไร่.....งาน

() เช่าคนอื่น.....ไร่.....งาน

11. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

12. ประสบการณ์ในการทำเกษตรของท่าน.....ปี

13. จำนวนการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกกล้วย..... ครั้ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของเกษตรกรที่ปลูกกล้วย

1. ท่านเคยปลูกกล้วยมาก่อนหรือไม่ (ถ้าตอบไม่เคย ข้ามไปข้อ 9)

- () เคย () ไม่เคย

2. ท่านเคยปลูกกล้วยประเภทพันธุ์ใดบ้าง

- () สีส้มพู () อีคอ
- () อีแก้ว () อื่นๆ.....

3. สาเหตุที่ท่านเลือกปลูกลำไย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ท่านตัดสินใจปลูกลำไยเพราะราคาสูง
- ท่านตัดสินใจปลูกลำไยเพราะใช้เงินลงทุนน้อย
- ท่านตัดสินใจปลูกลำไยเพราะมีตลาดรองรับสินค้าที่เพียงพอ
- ท่านตัดสินใจปลูกลำไยเพราะความชอบส่วนตัว
- ท่านตัดสินใจปลูกลำไยเพราะมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกลำไย
- อื่นๆ ระบุ.....

4. ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยในแต่ละครั้ง ท่านต้องใช้คนทำงานร่วมกับท่านประมาณกี่คน

- ทำคนเดียว 2-5 คน 5-10 คน 10-15 คน
- 15-20 คน มากกว่า 20 คนขึ้นไป

5. คนที่ร่วมทำงานในกิจกรรมทำสวนลำไยกับท่านเป็นใคร

- สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้านที่ต้องมาใช้แรงงานกัน
- คนใช้แรงงานทั่วไปโดยจ่ายค่าจ้าง

6. ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต.....วัน

7. การจ้างงาน

- เอะแรง
- จ้าง จ้างด้วยวิธีการใด คิดรายวัน วันละ.....บาท
- คิดเหมาบาท/ครั้ง
- คิดเป็นตะกร้าบาท/ตะกร้า

ต้นทุนในการจ้างแรงงานตลอดทั้งปี.....บาท/ปี

8. จำนวนเงินลงทุน(รวมทั้งหมด).....บาท/ปี

9. ท่านมีความพึงพอใจกับการปลูกลำไยหรือไม่

- ท่านไม่พึงพอใจ เนื่องจากผลที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง
- ท่านพึงพอใจน้อย เนื่องจากผลที่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังน้อย
- ท่านพึงพอใจสมควร เนื่องจากผลที่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังสมควร
- ท่านพึงพอใจมาก เนื่องจากผลที่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังมาก

10. ในทัศนะคติของท่าน ท่านคิดว่าการปลูกลำไยปัจจัยใดมีความสำคัญมากที่สุด

- สภาพภูมิอากาศ แรงงาน เทคโนโลยีในการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมี
- ต้นทุนในการผลิต อื่นๆ.....

11. ท่านคิดว่าจากการที่ท่านปลูกลำไยทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มมากขึ้นกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น

- ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ

12. ท่านคิดว่าในอนาคตท่านจะยังปลูกลำไยหรือไม่

() ปลูก () ไม่ปลูก () ไม่แน่ใจ

ส่วนที่ 3 ท่านคิดว่าปัจจัยใดต่อไปนี้มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกลำไย

คำชี้แจง โปรดตอบโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบที่ท่านเลือก

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร	ใช่	ไม่ใช่
ก. ปัจจัยส่วนบุคคล		
ท่านคิดว่าเพศของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าอายุของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าสถานภาพของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่ารายได้ในครัวเรือนของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่ารายได้เสริมของครัวเรือนเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ข. ปัจจัยด้านสังคม		
ท่านคิดว่ากรณีประสบการณ้ของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่า การได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่า การได้รับคำแนะนำจากเพื่อนบ้านมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าจำนวนการเข้าร่วมประชุม/อบรมการปลูกลำไยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่า การได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริมจากภาครัฐมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่า การได้รับคำแนะนำจากผู้นำชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร	ใช่	ไม่ใช่
ก. ปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์		
ท่านคิดว่าจำนวนแรงงานในครัวเรือนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าปริมาณเงินทุนของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการได้รับสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าขนาดพื้นที่น้อยกว่า 10 ไร่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าขนาดพื้นที่ 10-25 ไร่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าขนาดพื้นที่มากกว่า 25 ไร่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ง. ปัจจัยด้านตลาด		
ท่านคิดว่าการมีตลาดรองรับในพื้นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าราคาของลำไยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าความต้องการของตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการมีช่องทางการจัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
จ. ปัจจัยด้านการผลิต		
ท่านคิดว่าการมีระบบขนส่งที่เพียงพอมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการใช้สารเร่งลำไยทำให้ผลิตได้ทั้งปีมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการมีปริมาณน้ำที่เพียงพอมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการที่พันธุ์ลำไยให้เลือกหลายชนิดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าวิธีการปลูกลำไยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าวิธีการดูแลรักษาลำไยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าระยะเวลาการปลูกลำไยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าสภาพภูมิอากาศมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ฉ. ปัจจัยด้านจิตวิทยา		
ท่านคิดว่าความชอบส่วนตัวของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าแรงจูงใจจากครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ช. ปัจจัยด้านต้นทุน		

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร	ใช่	ไม่ใช่
ท่านคิดว่าราคาล้าพันธุ์ลำไยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่ากรรมสิทธิ์พื้นที่พร้อมสำหรับการปลูกมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการซื้อขายในราคาที่ต่ำมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการใช้สารเคมีในราคาที่ต่ำมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		
ท่านคิดว่าการทำงานที่มีคุณภาพได้ง่ายและราคาต่ำมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกลำไยหรือไม่		

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคที่ควรปรับปรุงในการตัดสินใจในการปลูกลำไยของเกษตรกร ในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดตอบ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบที่ท่านเลือกเพียงช่องเดียว

ปัญหาด้านการผลิต	ระดับของปัญหา			
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก
● สภาพภูมิอากาศ				
● การใช้สารเคมีกำจัดแมลง				
● การใช้สารเร่งดอกลำไย				
● ศัตรูพืช				
● ระบบชลประทาน				

ปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจ	ระดับของปัญหา			
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก
● คู่แข่งขันจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น				
● ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ				

ปัญหาด้านต้นทุนในการผลิต	ระดับของปัญหา			
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก
● ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง				
● ปุ๋ยคอกมีราคาสูง				
● สารเคมีกำจัดศัตรูและแมลงมีราคาสูง				
● สารเร่งดอกมีราคาสูง				
● แรงงานมีค่าแรงที่สูงขึ้น				
● กล้าพันธุ์ลำไยมีราคาสูง				

ปัญหาด้านการตลาด	ระดับของปัญหา			
	ไม่มีปัญหา	น้อย	ปานกลาง	มาก
● ตลาดรองรับผลผลิตลำไยมีน้อย				
● ราคาผลผลิตลำไยตกต่ำ				
● ราคาของลำไยมีความไม่แน่นอน				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวภาวิณี ศรีทองแท้
วัน เดือน ปี เกิด	10 มิถุนายน 2531
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนพร้าววิทยาคม ปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2554
ประสบการณ์	2556-ปัจจุบัน คริสตจักรของพระคริสต์ ตำแหน่ง เลขามิชชันนารี 2554-2556 สำนักงานเอ็น.ที.อาร์. โบรคเกอร์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่รับประกันรถยนต์ภาคสมัครใจ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
right © by Chiang Mai University
rights reserved